

Jugoslovanska armada naj bi ščitila Avstrijo

Ko smo pred par tedni brali v listih, da potuje ameriški šef generalnega štaba po Jugoslaviji in da je pri tej priliki bil tudi na Karavankah, smo si bili na jasnem, da se pripravljajo tu velike stvari.

Dne 7. novembra pa so prinesle „Salzburger Nachrichten“, ki so na splošno o političnem razvoju dobro informirane, poseben uvodnik, ki se bavi s koroškim vprašanjem po zadnji izjavi podpredsednika jugoslovanske vlade, Moše Pijade in maršala Tita, da se Jugoslavija odpove zahtevam po avstrijskem ozemlju na Koroškem. Imenovani list zaključuje svoje razmišljanje s sledečo mislijo: Ko bi v resnem slučaju jugoslovanske čete prišle na Koroško, tedaj ne bodo prišle več kot okupator, marveč bodo prišle, da branijo Koroško in Avstrijo. List misli, da je nastal na Koroškem popolnoma nov položaj.

V našem listu smo že ponovno opozarjali na dejstva v deželi. Ne izjave in ne pakti, marveč dejanja ustvarjajo vzdušje med narodi. Da živita na Koroškem dva naroda že dolga stoletja drug poleg drugega, menda ni več nobena tajnost, saj so se s tem problemom bavile skozi leta velesile in niso mogle najti izhoda. Kakor kaže zadnje ljudsko štetje, je tudi Avstrija sama poskušala rešiti to vprašanje in so bili pri tem za štetje odgovorni elementi mnenja, da se življenjski problemi rešujejo s koščkom papirja. Z odlokom notranjega ministrstva z dne 8. maja 1951, št. 75.818-7-51 (S. L.) je jasno povedano, da občevalni jezik, po katerem so spraševali pri ljudskem štetju, ni ne materinski jezik in tudi ne narodna pripadnost, danes pa bi radi isti gospodje zlorabljali številke svojega ljudskega štetja v temne politične namene. Življenje je močnejše. Življenje je tako močno, da so si prijatelj od danes lahko hudi sovražniki od jutri, da so lahko zavezniki od danes najhujši nasprotniki od jutri.

Vse to so veliki problemi, o katerih odločajo velesile. O enem problemu pa bi lahko odločevali v deželi, če bi bilo politično obzorje tako obširno, da bi razumeli klic in namig časa. Vedno in vedno smo pisali, da je osnova enotnosti dežele v enakopravnosti obeh narodov. Položaj v deželi in okoli nje ne dopušča Herrenvolka in podložnikov. Hočemo k tej enakopravnosti dovesti svoj del, nikdar pa ne bomo molčali, če se godi enim krivica na zahtevo drugih.

Danes je v rokah tako deželne kakor tudi zvezne vlade, da ustvarita v deželi tako politično vzdušje, da bošta oba naroda res tudi v tej deželi gledala in doživljala svojo domovino, le tedaj smemo z mirno vestjo gledati v bodočnost, vsaj v toliko, v kolikor pridejo notranje-politične prilike v poštev.

Kar pa bodo prinesli dogodki od zunaj, tega se ne bomo usmerjali ne mi in ne naši sodeželanji, o tem odločajo drugi. Naša skupna naloga obstoja v tem, da vsi pomagamo ustvarjati vzdušje mirnega sožitja v deželi.

Po mnenju „Salzburger Nachrichten“ je Tito s svoje strani pripravil od zunaj tako vzdušje in sicer so verjetno tudi Amerikanci ta razvoj pospešili.

Mi stojimo danes pred resnim vprašanjem, je li koroška deželna vlada, je li dunajska zvezna vlada zmožna in voljna ustvariti resne predpogoje takemu notranje-političnemu razvoju. Mi se zavedamo svoje dolžnosti in smo voljni pomagati, ker se zavedamo velike odgovornosti, ki leži na njih in drugih.

Mi sedaj ob tem resnem notranje- in zunanje-političnem položaju ponavljamo zahteve, ki so v stanju tvoriti osnovo narodnostne enakopravnosti v deželi:

1. Narodnostna komisija in narodnostni urad.

2. Ureditev vseh šolskih priilik, izvedba

Tako so torej gospodarili v Kmetijski zbornici

V naslednjem prinašamo pregled razdeljenega ERP-denarja, ki je bil namenjen, da služi pospeševanju kmetijstva na Koroškem. Primerjali bomo okraje Feldkirchen (predsednik Kmetijske zbornice Hermann Gruber), Wolfsberg (Schmidt, tajnik Bauernbunda), Šmohor (predsednik Bauernbunda Ferlitsch) s po Slovencih naseljenimi sodnijskimi okraji Rožek, Borovlje, Dobrla vas, Železna Kapla, Pliberk in Velikovec. Zadnjih šest sodnijskih okrajev vzamemo kot celoto za primerjavo.

Krivica, katero zrcalijo številke, je tako vnebovpijoča in za odgovorne gospode v Kmetijski zbornici tako obremenilna, da nosijo oni vso odgovornost in z njimi seve tudi organizacija, katero predstavljajo, to je Bauernbund in ÖVP.

Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je vse izdatke sopolpisoval tudi podpredsednik Kmetijske zbornice, socialistični poslanec Steiner in da sta v deželnem zboru ves ta obračun predlagala v odobritev socialistična poslanca Tillian in Kanzian. Vsa ogorčenost, katero kažejo socialisti v tem vprašanju, po vsem tem ne more biti odkrita.

I. Vzorne naprave

(Pralnice, štedilniki, krušne peči):

Feldkirchen	56.105
Šmohor	21.119

Južni Tirol in južna Koroška

V dunajskem parlamentu je bila prejšnjo sredo zanimiva zunanje-politična razprava. Pri tem se je najpreje socialistični poslanec Reismann pritoževal, da italijanska vlada ne izpolnjuje svojih obljub in obvez, ki jih je prevzela napram nemškemu prebivalstvu v Južnem Tirolu. Tam se tudi po trditvah poslanca Reismanna nadaljuje italijanizacija z vso silo.

Nato je govoril koroški poslanec avstrijske ljudske stranke (ÖVP), Matt, ki je izrazil zahvalo koroškega prebivalstva vladi, katere politika je dovedla do izjave jugoslovanske vlade, da opušta vsako zahtevo po koroškem ozemlju. Nadalje je omenil poslanec Matt, da je po podatkih zadnjega ljudskega štetja v okraju Velikovec 52 odst. prebivalstva navedlo kot občevalni jezik nemščino, 8 odst. slovenščino in 40 odst. „windisch“.

Za njim je govoril še socialistični poslanec dr. Pittermann, ki je rekel, da bi se mo-

Wolfsberg	8.606
Slovenski okraji	37.500

II. Kmetijski stroji in naprave

	Leta 1949	leta 1950
Feldkirchen	66.600	83.555
Šmohor	109.700	76.257
Wolfsberg	78.950	109.290
Slovenski okraji	98.900	62.000

III. Gnojšča in gnojnične jame:

	Leta 1949	leta 1950
Feldkirchen	39.260	230.625
Šmohor	67.671	77.605
Wolfsberg	64.001	193.959
Ves pol. okraj		
Velikovec	22.408	195.066

Za okraj Kötschach je bilo do 50% subvencioniranih 39 štedilnikov, za okraj Winklern 34 in za okraj Winklern poleg tega še 18 krušnih peči v skupnem znesku 114.883 šilingov.

Za vodne naprave so izdali v 132 slučajih v Liesertalu, Katschtalu, Mölltalu in Gendttalu 101.340 šilingov.

Navajamo le nekaj števil, ki odkrivajo kričevo krivico pri razdeljevanju ameriške pomoči koroškemu kmetijstvu.

Ali hočeš 25. novembra dati novo dovoljenje za tako krivico? Če ne, tedaj voli „Kmečko gospodarsko zvezo“!

rali pri nas izogibat vsaki politiki, ki bi mogla dati videz nasilnega ponemčevanja. Avstrija naj bi bila namreč vzgled, kako je treba postopati z narodnimi manjšinami (tak vzgled imamo že v bivši avstro-ogrski monarhiji, ki je zaradi tega tudi razpadla, današnja Avstrija pa v tem oziru še ni pokazala, da bi bila boljša. To nam nazorno kažejo številke ljudskega štetja, opomba ured.).

Končno je govoril še zunanji minister dr. Gruber, ki je zatrdil najpreje, da bo posredoval pri italijanski vladi zaradi Nemcev v Južnem Tirolu. Z ozirom na odnose Avstrije do Jugoslavije pa je zunanji minister dejal: „Te stvari moramo pustiti zoreti. Naše odnose do Jugoslavije moremo primerjati z drevescem, ki dobro uspeva, vendar ga moramo skrbno oskrbovati in ga moramo varovati pred prezgodnjimi mrzlimi vetrovi.“

Obljube so pač obljube

Ob priliki proslave 30-letnice priključitve Gradišćanske Avstrije sta govorila v Železnem, glavnem mestu te dežele, zvezni predsednik dr. Th. Körner in zvezni kancler dr. ing. Leop. Figl. — V svojih govorih sta oba poudarjala pomen združitve Gradišćanske z Avstrijo. Nadalje pa sta omenjala, da

odredbe o dvojezičnih šolah tako po vsebini kakor tudi po smislu.

3. Ureditev slovenske gimnazije, ureditev vprašanja učiteljske vzgoje.

4. Otvoritev slovenske kmetijske šole.

5. Enake subvencije na gospodarskem in kulturnem polju kakor jih dobivajo nemške organizacije.

6. Enakopravnost obeh jezikov v deželi v poslovanju uradov in vladnih uredbah.

Upamo in pričakujemo, da bo tudi druga stran razumela resne opomine, ki jih predstavljajo dogodki in načrti tako političnega kakor tudi vojaškega značaja.

Avstrija danes še ni svobodna država, ker še nima državne pogodbe. Zato sta oba govornika zahtevala, naj bi zavezniki izpolnili obljuje o vzpostavitvi svobodne in neodvisne Avstrije.

Kakor se spominjamo, je bila prva taka obljava dana v Moskvi leta 1948. Že mnogo preje, leta 1920, je dala avstrijska vlada in je dala koroška deželna vlada obljuje koroškim Slovincem. Te obljuje so nato vsako leto vse do današnjega dne večkrat ponovili. Do danes pa avstrijska vlada in koroška deželna vlada teh obljub tudi še nista poizkušali izpolniti. Nasprotno slišimo celo iz najmerodajnejših mest izjave, katere razkrivajo te obljuje kot nerresno mišljenje in dane samo zaradi varanja domače in tuje javnosti. Skrb politikov gre za tem, da je treba pospeševati asimilacijo v jezikovnem in političnem oziru. Potemtakem seveda ni treba izpolniti obljub.

KRATKE VESTI

Prihodnje leto bo jesenska razstava v Celovcu od 7. do 17. avgusta in se bo preimenovala v „Koroški velesjem v Celovcu“. Razstava naj bi obsegala predvsem industrijo in trgovino lesa in lesnih izdelkov.

V srednji in spodnji Ziljski dolini je vsled zadnjega deževja prestopila Zilja bregove, preplavila sosednja polja in napravila veliko škodo. Pri Šmohorju je dosegla globina narasle Zilje skoraj 3 metre.

Predsednik avstrijske poslanske zbornice, Leopold Kunschak, je praznoval v nedeljo, dne 11. novembra, svoj 80. rojstni dan.

Poslanec avstrijske ljudske stranke (ÖVP) in bivši minister dr. Peter Krauland, je sporočil predsedstvu poslanske zbornice, da odloži svoj poslanski mandat. — To je že pred nekaj meseci zahtevalo od njega predsedstvo avstrijske ljudske stranke.

Deželna vlada v Innsbrucku je zaradi pomanjkanja dovolov mleka v mesto odredila zopetno racioniranje mleka v obsegu, kakor je bilo v veljavi pred odpravo nakaznic za potrošnike mleka.

V Železnem (Eisenstadt) na Gradišćanskem so v nedeljo slovesno praznovali 30-letnico, od kar je bila Gradišćanska, ki je bila preje pod Madžarsko, priključena Avstriji.

Prejšnji teden se je pripetila na postaji v Vinkovcih, na progi Zagreb—Beograd, velika železniška nesreča. Pri tem je bilo 17 oseb mrtvih, 32 pa težje ranjenih.

V Severni Italiji so silne poplave napravile velikansko škodo in je vsled povodnji mrtvih okrog 15 oseb. Največje poplave so bile v predmestjih Genova, Milana, Parme, Vicence in Verone.

V Severni Indiji je zavezil polno zasedeni avtobus v tovorni vlak in je bilo pri tem 16 oseb mrtvih, 11 pa težje ranjenih.

V bližini Münchna je zavezil osebni vlak v tovorni vlak, en osebni vagon je bil popolnoma razbit, 17 potnikov je bilo mrtvih in večje število ranjenih.

V Fatimi na Portugalskem, ki je znana po prikazovanjih Marijinih, je udarila strela v fatimsko cerkev in močno poškodovala cerkveni stolp.

Perzija ali Iran ima po zadnjih cenitvah vlade — ljudskega štetja kakor ga poznamo pri nas, v Perziji še niso imeli — 19.139.563 prebivalcev.

Na povabilo jugoslovanske vlade je letošnji mednarodni zadržni kongres v Zagrebu.

Po dokončnih rezultatih angleških volitev v poslansko zbornico je 625 poslanskih mandatov razdeljenih takole: konservativci 321, laburisti 295, liberalci 6, neodvisna irska stranka 1 in irski nacionalisti 2.

V Franciji je začelo s stavko 150.000 ljudsko-šolskih učiteljev, ker je parlament sklenil, da dobijo državno podporo tudi verske zasebne šole.

Šef ameriškega generalnega štaba, general Lawton Collins, je v nekem govoru najavil, da bo šela ameriška vojska kmalu tri milijone in tristotisoč mož.

V Milwaukee v Združenih državah je ob belem dnevu roparska tolpa ukradla iz blagajne neke banke znesek 100.000 dolarjev in pobegnila v avtomobilu, ki je čakal pred banko. Policiji pa se je posrečilo tatove kmalu izslediti.

Juan Peron - še šest let

Pri argentinskih volitvah v nedeljo je dobil sedanji predsednik Juan Peron po dosedanjih podatkih 4.146.442 glasov, njegov nasprotnik Valdi pa 2.140.416 glasov. — Tako bo ostal Peron predsednik Argentine še nadaljnjih šest let.

Istočasno so bile tudi volitve v senat in poslansko zbornico. V senatu dobi Peronova skupina 30 mandatov, v poslanski zbornici pa odpade na opozicijo od 142 poslanskih mandatov samo 14 mest.

Politični teden

Po svetu . . .

Že prvi dnevi zasedanja UNO v Parizu so prinesli dramatično politično borbo Zapad—Vzhod. Oba nasprotnika sta predložila skupščini svoje razorožitvene načrte. — Jugoslavija je skupščini predložila noto, v kateri protestira proti obmejnemu izživljanju in poizkusom prevrata s strani Sovjetske zveze in obmejnih kominformističnih držav. — V Parizu je kot posredovalec navzoč tudi zastopnik zapadne Nemčije. — V Moskvi so praznovali 38. obletnico revolucije.

Po treh letih v palači Chaillot spet zaseda glavna skupščina Organizacije združenih narodov

Poleti 1948 sta se tam sestala Zapad in Vzhod. Razmerje sil je bilo takrat drugačno. Takrat je Marshallov načrt gospodarske pomoči Evropi pokazal svoje prve pozitivne sadove, takrat pa je tudi general Marshall bil tisti, ki je napovedal čim hitrejšo oborožitev zapadnega sveta, da bi ta mogel biti kos eventualnemu napadu z vzhoda. Kmalu zatem je Acheson napovedal začetek svoje „totalitarne“ diplomacije, prve pošiljke ameriškega vojnega materiala so začele prihajati v države Atlantske zveze in v Jugoslavijo. Španijo je Amerika pritegnila v svoj vojaško-strategični obrambni načrt. Pospeseno oboroževanje Amerike in držav zaveznic pa je že tudi prineslo neizogibne posledice v gospodarstvu prizadetih držav.

Takrat, leta 1948, je v palači Chaillot bil Argentinec Bramuglia tisti, ki je za svoja prizadevanja pomiritve Zapada in Vzhoda dobil priimek „angel miru“. On je pred tremi leti predsedoval glavni skupščini UNO v svojstvu argentinskega zunanjega ministra in s svojim spretnim in globokim duhom tudi svoji domovini pridobil spoštovanje vsega sveta. O Bramugli danes ni več slišati. Sedaj predseduje skupščini Meksikanez — dr. Padilla Nervo — diplomat latinške Amerike in s tem posredovalec med anglosaštvom in slovanstvom.

Ista glavna vprašanja stoje na sporedu sedanega zasedanja UNO. Glavno je vprašanje razorožitve. Podlaga za rešitev vseh sporov pa je in ostane seveda vprašanje sporazuma med USA in SSSR, oziroma sodelovanje med tema dvema velesilama v sklopu z Anglijo in Francijo. Danes pa je položaj tak, da Amerika ne daje več mnogo na konference in jo zato tudi tolažba na morebitni bodoči sestank velikih štirih ne zanima toliko, kolikor jo je še pred tremi leti. V tistem času je bil namreč zapadni svet res razorožen in nadvse zaposlen s konferencami, ki so vse brez izjeme končale brez uspeha. To so bili tudi časi smrti Jana Masaryka in pozneje berlinske blokade. Zdaj trdijo ameriški vojaški poveljniki, da bo evropska armada leta 1953 štela 1 milijon 250.000 vojakov. Razmerje sil Zapada in Vzhoda se je v zadnjih treh letih obrnilo v korist Zapada.

Razorožitveni predlog Amerike, Anglije in Francije

katerega so vlade teh držav predložile glavni skupščini, obsega sedem točk. Glavna vsebina leži v tem, da se te tri države obvežejo v bližnji bodočnosti predlagati UNO svoj program razorožitve, oziroma omejitve oboroževanja. Nadalje pravi resolucija, da je za zagotovitev miru potrebna neka jakost na vojaškem in gospodarskem polju. Tri vlade so nadalje mnenja, da s praktičnim razorožitvenim programom ni mogoče začeti, dokler so UNO sile podvržene napadalnosti na Koreji. V ostalem pa v temelju soglašajo, da je treba nadzorstvo nad oboroževanjem, oziroma njega zmanjšanje, razširiti na vse panoge vojaške industrije, vključivši atomsko orožje. Mirovni razorožitveni načrt zapadnih sil je spremljalo nekaj motenj v njih lastnem taboru. Tako marsikomu ni bilo všeč, da je že pri otvoritvi zasedanja francoski državni predsednik Vincent Auriol poudaril potrebo po sestanku štirih velikih. Zlasti manjše države so po večini mnenja, naj bi se mednarodni spori reševali v okviru UNO in ne med velesilami, ker se po pravici boje, da bi morebiten sporazum šel na račun malih držav. Nadalje je razorožitveni program zapadnih sil naletel v francoski javnosti v glavnem na deljena mnenja, ker da ni noben razorožitveni načrt, temveč govori le o oborožitvi v svrhu zaščite miru. Nato je bilo brati izjave nekaterih ameriških vojaških poveljnikov in gospodarstvenikov,

ki so povedali, da bi ameriško gospodarstvo ne moglo prenesti takojšnje ukinitve oboroževanja.

Višinski je najprej napadel „zapadni imperializem“ in nato povedal svoje razorožitvene predloge

O mirovni resoluciji treh zapadnih sil je dejal, „da se je tresla gora in se rodila mrtva miš“, češ da ti predlogi niso vredni, da bi se o njih resno moglo govoriti. V svojem dolgem govoru je dokazoval, da je Sovjetska zveza vedno zagovarjala mirne rešitve, splošen mir in splošno razorožitev. Navedel je štiri točke, po katerih naj bi bil mir dosežen. Glavne reči so: popolna razorožitev, prepoved atomskega orožja in takojšnja ustavitve sovražnosti na Koreji z nevtralno cono ob 38. vzporedniku. (Kitajci so medtem že pristali na tako področje vzdolž sedanje bojne črte, ki leži severno od 38. vzporednika.)

Kdaj in s kakšnim uspehom za koga se bo končala politična bitka v palači Chaillot, ni mogoče zatrdati. Da bodo Sovjeti prišli z ozirom na oboroževanje Amerike in Zapada s svojimi „totalnimi“ razorožitvenimi predlogi, so vsi politični opazovalci na splošno pričakovali. Obenem pa splošni politični položaj zadnjih mesecev ocenjujejo z ofenzivno sovjetsko-komunističnega tabora. Seveda ima tudi Sovjetska zveza močne adute v svojih rokah: eden teh je dejstvo, da v UNO ni zastopanih 475 milijonov Kitajcev pod Mao Tse Tungovo vlado.

Tudi nemško vprašanje je na sporedu zasedanja glavne skupščine UNO. Potem ko so politiki Vzhodne Nemčije s tako vneto zahtevali vsenemške volitve, toda brez nadzorstva UNO, so zdaj Amerikanci prišli s predlogom, naj UNO prouči način izvedbe teh volitev. Predlog je bil v pododboru sprejet proti glasovom SSSR in njenih zaveznic.

V ostalem je na zasedanju navzoč tudi zastopnik bonnske vlade, Blanckenhorn, in

to dejstvo velikonemški časopisi tako Nemčije kot Avstrije javljajo kot dokaz, da je brez Nemčije uspešna obramba pred napadom iz Vzhoda nemogoča.

Majhen itermezzo je na skupščini pomenila izjava jugoslovanskega delegata, po kateri obdoljuje kominformistične države netenja nemirov v Jugoslaviji in ogrožanja na mejah.

Na Rdečem trgu v Moskvi so proslavili 34. obletnico komunistične revolucije. Govoril je član Centralnega komiteja komunistične stranke, Berija, in poveljeval sovjetski družabni ustroj, ki da je privedel do tolikih gospodarskih zmag. Stalin in Molotov nista bila navzoča.

Če še angleško politično življenje omenimo, potem bi ugotovili, da se z novo konservativno vlado do sedaj še ni nič spremenilo, oziroma, se je samo poveljnik izmenjal. Churchill priporoča štednjo, obenem pa nadaljuje z oborožitvenim programom. Prav tako je njegov finančni minister Butler še odločneje pozval Angleže naj varčujejo. Konservativni in ideološko blizu stoječi časopisi po svetu govore v zvezi s tem o „žalostni dediščini“, katero je pustila labour-vlada, tej naklonjeno časopisje pa govori z zadoščanjem o zasilnih ukrepih, katere je tudi konservativna vlada morala podvzeti.

. . . in pri nas v Avstriji

Kot smo že zadnjič omenili, gre pri nas zadnji čas glavno prerakanje za znižanje cen. Vladajoči stranki dajeta pri tem prav nasprotujoče si izjave. „Neue Zeit“ je prošlo sredo naravnost napisala, da je vse skupaj velik „bluff“, medtem ko na ÖVP-strani ne morejo dosti prehvaliti „velikodušnosti“ gospodarskih krogov v tej zadevi. Seveda navaden zemljan na lastni koži lahko občuti, da je znižanje cen le res samo smešna prevara.

Značilni so bili v zadnjem času razni kongresi in zborovanja. Tako je zasedal ob

enem z „mirovnim kongresom“ na Dunaju letni občni zbor komunistične stranke, ki je stal v znamenju bolj intenzivnega organizatornega dela ter očitivnih komunističnih uspehov pri volitvah delavskih zastopstev v raznih podjetjih (Betriebsräte).

Nadalje je zasedal letni kongres socialistične stranke, kjer so govorniki skušali z bolj radikalnimi trditvami „o borbi proti kapitalističnemu izžemanju, ki se izraža predvsem v stalnem navijanju cen“, predstaviti delavcem svojo stranko kot edino pravo zastopnico delojemalcev. Vso krivdo so v besedah valili na koalicijskega partnerja (ÖVP), ki dopušča in menda celo protežira „šiberije“. Predsednik stranke, dr. Adolf Schärf, pa je ob koncu take „grozne“ besedne bitke vendar le zopet napovedal, da koalicijska ostane in se kaj bistveno tudi po bodočih volitvah ne bo spremenilo.

ÖVP s svoje strani pripravlja zasedanje svoje stranke. V svojih propagandističnih nastopih proti socialističnemu pravosodnemu ministru dr. Tschadeku ter ministru za poddržavljen podjetja ing. Waldbrunnerju jasno dokazuje pripravljenost, da noče zaostati za socialističnim tekmeccem. Tudi njemu hoče naložiti enako breme „korupcijskega blata“, da je s tem tudi v tem oziru sorazmerna udeležba pri vseh poslih v državi. Tako je razumljivo, da sedaj dolžijo socialiste „škandalov“ pri podjetju „VÖSt“, da celo trdijo, da Tschadek izigrava bivšega ÖVP-ministra Kraulanda — kot je povedal državni tajnik Graf v Brežah — itd. „Smrdi“ pa v resnici na obeh straneh.

Mnogi so trdili, da se bo koalicijska spričo takih nasprotij razbila. Vendar se zopet pokaže, da gospodje prijetno sedijo ob topli peči in jim ni ljubo, da bi se radi „nepomembnih“ stvari razbili, „ko z vzhoda preti tako strašna nevarnost“, kot pravijo.

V tem duhu se je prošli teden zopet izrazil ÖVP-državni tajnik Graf takole: „Mi moramo štediti, skromno živeti in prenašati žrtve, da si ohranimo ob robu sužnosti (železna zavesa) svojo svobodo! Zato ne zahtevajmo večje plače, marveč bodimo skromni ob pridnem delu!“ . . .

Ne tako SPÖ, ker bi sicer takoj zgubili pri delavstvu. Isti učinek doseže ona s tem, da veliko govori o visokih cenah in o „zbojšanju“ življenjskih prilik tako dolgo, da se med tem ljudje slabšemu stanju že privadijo. Spričo dejstva, da je medtem postalo na tem in onem področju še slabše, se ti „delavski voditelji“ spravijo na ta novi problem in sicer spet dotle, da ljudje spričo zopet novih dejstev tudi pozabijo. Psihološko je to dobra metoda. Vedno se bije na ta način „borba za boljše razmere“ in ljudje se pri vsem tem navadijo na slabše. Gotovo je, da bo ob takem stanju v času, ko bo postala mera polna, zadobil vpliv radikalizem take ali druge barve, kajti ta igra, pa naj bo še tako spretna, je nevarna. Kaj, če se užge smodnik, ki ga gospodje kopičijo? Njim bo namreč najprej „puličilo“ v obraz.

V splošnem so pač „krmarji“ države za enkrat situacijo zase še rešili. Do stavk, kar so deloma pričakovali, le ni prišlo. Edino pravni praktikanti pri sodnih na Koroskem in na Štajerskem so se opogumili. In glej čudo, socialistični minister dr. Tschadek jim je zagrozil, da bodo odpuščeni vsi iz službe, če stavke ne prekinajo. (Stavka je vendar najmočnejše orožje socialistov, ki se je kaj radi poslužujejo, če hočejo doseči kaj v svoj prid, op. ur.). Že star pregovor pravi: „Quod licet Jovi, non licet bovi“ ali po naše — za „gospodo“ pač velja drugo merilo kot za navadne „osle“.

Parlament bi moral biti nad vsem tem in bi moral kot suvereno demokratično zastopstvo ljudstva odločati. A kaj je danes še ta „suvereni“ parlament? Njegov prezident, g. Kunschak, ki je praznoval sedaj svoj 80. rojstni dan, je prošli teden ogorčen ugotovil, da je le še samo „Abstimmungs-Maschine“. Odločajo vse že neki „vice-parlamenti“, kot so to: strankina vodstva, sindikati, razne zbornice itd.

Tako stanje predstavlja le še neko „psevdo-demokracijo“. Vrhu tega pa pridejo za našo boro državo ti stoteri „Ja-Sager-ji“ veliko predragi.

SVETA VOJSKA V EGIPTU

Visoki muslimanski dostojanstveniki so proglasili sveto vojsko proti „britanskim vpadalcem“ v Sudanu. Proglas so podpisali veliki mufti jeruzalemski, predstavniki muslimanstva iz Tunisa, Alžira, Albanije in Turkestana. Ta proglas so razglasili preko radia v Kairu. — V Bagdadu nameravajo izvesti poldnevno stavko kot izraz podpiranja nacionalne borbe Egipta.

Premisli in upoštevaj

DANASNI ŠTEVILKI SO PRILOŽENE GLASOVNICE ZA VOLITVE V KMETIJSKO ZBORNICO. —

NAJ NE BI BILO NITI ENEGA KMETA, KI BI OPUSTIL VOLITVE IN TAKO PREPUSTIL ODLOČANJE O SVOJI LASTNI USODI DRUGIM, KI MU GOTOVO NISO NAKLONJENI!

ZATO GLASUJTE DNE 25. NOVEMBRA VSI ZA

Kmečko gospodarsko zvezo

NJE KANDIDATI SO VASI SOSEDJE, VASI SOTRPINI. RADI TEGA POZNAJO VAS IN VAŠE POTREBE IN POTREBE ZAPOSTAVLJENE JUŽNE KOROŠKE, VAŠE DOMOVINE.

Kandidati za občni zbor Deželne kmetijske zbornice

- | | |
|---|---|
| 1. Janko Ogris, Bilčovs | 6. Miha Švegel, Lobnik pri Železni Kapli |
| 2. Tomaž Dumpelnik, Šteben pri Globasnici | 7. Boštjan Male, Sentjanske Rute |
| 3. Janko Janežič, Leše pri Št. Jakobu | 8. Janko Ulbing, Loče |
| 4. Jožef Brandstätter, Bistrica na Zilji | 9. Jože Nedved, Krčanje |
| 5. Mirko Kumer, Blato pri Pliberku | 10. Janez Urank, Encelna vas pri Galiciji |
| | 11. Janko Olip, Šajda |
| | 12. Pavel Zima, Pulpiče |

Kandidati za odbore Okrajnih kmečkih zbornic

BELJAK

- Peter Kofler, Šteben pri Maloščah
- Janko Janežič, Leše
- Jaka Reichman, Lipa
- Jože Brandstätter, Bistrica na Zilji
- Florijan Kristof, Dragožiče
- Vinko Gröblacher, Dešiče pri Logi vesi
- Janez Mertel, Brnca
- Franc Resman, Ledince
- Janez Grafenauer, Trdaniče pri Brdu
- Franc Obilčnik, Leše
- Janko Ulbing, Loče
- Jože Miklavčič, Št. Janž pri Št. Jakobu v Rožu
- Pavel Zima, Pulpiče
- Janko Zwitter, Zahomec

CELOVEC

- Lovro Kramer, Holbiče pri Škofičah
- Boštjan Male, Sentjanske Rute
- Jože Križnik, Šmarjeta v R.
- Tomaž Koban, Št. Kandolf
- Tomaž Ogris, Tuce pri Radišah
- Janez Kelih, Sele — Zgornji Kot
- Tomaž Sabotnik, Plečerk pri Hodišah

VELIKOVEC

- Miha Kačnik, Škocijan
- Mirko Kumer, Blato
- Štefan Marktl, Šmiklavž
- Miha Švegl, Lobnik
- Vinko Pečnik, Rute pri Bistrici
- Jože Nedved, Krčanje
- Jože Možina, Dob
- Valentin Karicelj, Polena pri Št. Lipšu
- Janez Kolenik, Borovje pri Pliberku
- Janez Šumnik, Kazaze
- Florijan Šturm, Mokrije
- Franc Wutte, Pecelj pri Mohličah
- Šimen Ošep, Vobrske gori pri Vobrah
- Filip Lutnik, Zvabek
- Anton Knez, Lobnik
- Blaž Smolnik, Pogrče pri Št. Vidu

BARAGOVA PRATIKA

11. letnik, za prestopno leto 1952.

V oceno smo prejeli iz Amerike Baragovo pratiko za leto 1952. Poleg običajnega koledarja prinaša pratika vrsto zanimivih spisov in namigov za praktično življenje. V članku za „Vsakega malo“, katerega je napisal g. Regerčan, bo res našel vsakdo kaj poučnega. Posebno nam je ugajal „Pogled po svetu“, ker nam nudi res pregled svetovnega dogajanja celega leta. Pri hitrem razvoju vsega političnega dogajanja res človek včasih zgubi pregled nad potekom teh dogodkov.

V tem pregledu piše o Avstriji: „Avstrijci so še vedno tam, kjer so bili. Primorani so dihati v usodi, v katero jih je potisnil medvojni in povojni čas. Kadar bo urejen mir z Nemčijo, bo urejen mir tudi z Avstrijo“. Tudi leposlovja v Pratici niso prezrli.

Povest „Mlin ob potoku“ (Ivo Trošt) nam opisuje življenje slovenskega begunca.

Nas je posebno razveselil polstranski poziv Slovincem po svetu, da se naročijo na „Naš tednik - Kroniko“, največji in najbolj razširjeni slovenski tednik v zapadnem svetu.

Pratika tudi posebno opozarja na dve ameriški radio-postaji, ki oddajata slovenski program in poročila o Slovincih po svetu in sicer Chicago WHFC-1450 KH, to postajo vodita dr. Ludvik Leskovar in Alojzij Novak, ter postaja Woky Milwaukee, ki ima ob nedeljah popoldan slovenski program.

Razume se, da Pratika opozarja na največji slovenski list v Ameriki, ki je „Ameriška domovina“ v Clevelandu, v državi Ohio, ki izhaja že nad 50 let in piše ponovno tudi o naših koroških prilikah.

Jezero o pragozdu

Sredi gozda na samoti
skrito jezero šumlja,
vse poletje nasmejana —
slika gozdnega srca.

Klanjajo se bele breze,
javor kima mu v pozdrav,
iščejo ga ozke steze,
stare znanke iz goščav.

Ogledujejo z obrežja
v njem ciprese si obraz,
vanj strmijo temni bori
še pozimi, ko je mraz.

Jelen, rogovilar, vriska,
spet se bo vodé napil;
že od daleč je zavohal,
da srnjak jo je kalil.

Dostojanstveno se vozi
med valovi kralj labod,
bobri skrivajo se v gnezda,
menda jih je strah nezgod.

Varen jim je dom na vodi,
prav po mojstrsko zgrajen,
stavba na koleh med hlodi,
kraj z vejevjem opletan.

Galeb kot izvidnik kroži,
išče z bistrimi očmi,
kje bi našel močerila,
ki obed mu osladi,

Jaz pa čolnič sem napravil,
debla dva in tram ob tram;
mislil sem, da iz Kanáde
že po Bistrici veslam.

Ant. Škerbinc

OCENA KNJIG

Pot desetega brata (Jurčičevo življenje), roman, spisal Jože Pahor, Državna založba, Ljubljana 1951 (382 strani).

Pisatelj nas popelje v dobo romantike, ko se pod vplivom francoske revolucije budi slovenska narodna zavest, katero je tisoč let zatiral nemški nasilnik. Slovenski narodni tabori, zbiranje narodnega blaga, prvi pogled Slovencev iz ozke domovine na široko evropsko polje, so glavni vtisi te borbe.

Vname se velika borba med Staro in Mladoslavenci, ki slovenskemu nacionalnemu življu ne koristi, čeprav se oba tabora vsak po svoje borita za prebujenje mladega slovenstva. Prvič zahtevajo Slovenci Združeno Slovenijo. Vse slovenske zemlje: Kranjska, Primorska, Koroška, Štajerska in Prekmurje naj postanejo narodna, kulturna in politična celota. Toda nemštvo in nemškutarstvo je še premočno, da bi se mogle uresničiti zahteve Slovencev. Še vedno vladajo Nemci in Madžari nad številč-

no močnejšimi Slovani. Še ni prišel čas osvoboditve, čeprav se živo čuti propad trile avstro-ogrske države.

To borbo živo opisuje Jože Pahor. Neobjektiven pa je pri opisovanju razdora med Staroslavenci (Vsezaverodomecesarjevci), katere vodi „oče slovenskega naroda“. Bleiweis in med Mladoslavenci, h katerim spada mlada slovenska inteligenca, med katerimi sta tudi Josip Jurčič in njegov učitelj Ivan Levstik. Škoda, da se pisatelj ne zna z junaki svojega romana pogovarjati, ker preveč sili v materializem. Tudi grdenje Staroslavencev je preostro. Pisatelja samega pa je treba pohvaliti, ker je z marsikatero strani osvetlil takratno kritično dobo malega slovenskega naroda, ki se je brezupno boril proti ošabnemu nemštvo in nemškutarstvu in prikazal delovanje pisatelja in urednika „Naroda“, Jurčiča, ki je v nadčloveški borbi shiral za blagor svojega naroda.

Branko Gorički

ČITAJ IN PREMISLI!

V naslednjem prinašamo par stavkov iz nemškega lista „Die österreichische Nation“ št. 2, letnik 1951. List izhaja v Salzburgu, Bergstrasse 16, je dvomesečnik in stane letno 14 šilingov.

„Leta 1937 je naš sodelavec obiskal s svojim indijskem znancem pariško svetovno razstavo. Narodi sveta so kazali tam svoje največje kulturne proizvode. Višek nemške razstave je tvoril Kruppov — top. Dolgo je stal Indijec pred tem topom. Potem je odšel s poveljeno glavo in ves pretresen de-

jal: „In to naj bo višek kulture?“ Par let na to pa je duh tega topa navalil na vse človeštvo s poginom in smrtjo.“

„V vsej skromnosti si dovoljujemo vprašanje, ima li katoliški begunec iz Madžarske, Poljske ali Hrvaške itd. manj pravice do krščanske ljubezni kakor kak germanški sovražnik Cerkev? Če imamo možnost komu nuditi košček domovine, moramo to seve napraviti, vendar moramo pri tem zelo previdno izbirati in se odpovedati vsem germanizacijskim poizkusom, ki so v resnici Avstriji že preveč škodili.“

Letošnja izkopavanja na Magdalenski gori

Dne 12. oktobra so si zastopniki koroškega tiska na povabilo direktorja celovškega deželnega muzeja, g. dr. Gotberta Moroja, ogledali letošnja dela in izkopavanja na Magdalenski gori. V treh jeejih so se častnikarji odpeljali iz Celovca na goro. Pokrajino je v njih legah pokrivala rahla snežna odeja, prva v letošnjem letu. Razgled po terenu in po Koroški je žalibog zastirala močna megla, ki je ta dan ležala. Šele proti poldnevu jo je prodrlo za nekaj časa sonce. Zato je vodja izkopavanj, univ. profesor dr. Rudolf Egger, povabil goste v leseno barako, v kateri raziskovalci prenočujejo in v kateri se nahajajo tudi zbirke izkopin poleg najpotrebnejših delavnic, ter tam v kratkem predavanju podal poročilo v letošnjem delu.

Organizacija izkopavanj je letos ostala ista kot lani. Podjetje financira deželna vlada iz kreditov kulturnega oddelka, ki ga vodi Hofrat Julius Heinzel. Vse agende vodi direktor dr. Gotbert Moro. Upravni posli so v rokah dr. Franza Pagitza, tehnično vodstvo ima dr. ing. Erich Hamböck od deželne gradbenega urada. Strokovna dela vodi štab, ki mu načeljuje univ. prof. dr. R. Egger, ob sodelovanju docenta dr. Hedvige Kennerjeve in dr. Herm. Vetterja, ki zastopata avstrijski arheološki inštitut na Dunaju. Geschichtsverein v Celovcu zastopata grof Georg Khevenhüller, kateri vži tudi vsa fotografiska dela ob priliki izkopavanj, ter dr. Walter Görlich. Za deželni muzej fungira ing. H. Dolenz, kateremu so poleg drugega poverjeni predvsem konservatorski in restavratorski posli.

Iz predavanja prof. R. Eggerja ja razvidno, da letošnja dela razpadajo v dve polovici. Iz rednih kreditov kulturnega oddelka so do 28. avgusta predvsem izvršili tkzv. restavratorska in konservatorska

dela, to se pravi, da so dopolnili ter popravili zidove, koder je to bilo nujno potrebno, potem pa so ga zavarovali proti učinkom vlage in mraza. To velja najprej za stene templja. Na zidovju je jasno razvidno, kaj je staro pristno in kaj dodano, dodano pa je bilo posebno zato, da se lažje posamezne stene zavarujejo. To zavarovanje so izvršili tako, da so na zidove položili najprej sloj ilovice, nanjo pa sloj ruše. Ing. Dolenz, ki je to vodil, in o tem poročal, zatrjuje, da upa na ta način boljše uspehe doseči, kajti konservatorske metode iz južnih, klimatično ugodnejših predelov, se tu ne obnesejo. Nadalje so tudi stene reprezentacijske hiše dopolnili, ter to stavbo prekrili; v prostoru A bodo napravili muzej, pred njim pa lapidarij, to je muzej napisnih kamnov.

Zanje je bil odobren izreden kredit.

Dne 28. avgusta so pričeli z izkopavanji. S temi se je slika v prejšnjih letih izkopane primerno dopolnila. Še v teku restavratorskih del so na zapadni strani reprezentacijske hiše odkrili notranje dvorišče, ki objema zapadno steno obeh prostorov in je tako sedaj vidna tudi zunanjsčina apsida v prostoru A. Je to v resnici sila sugestiven pogled, ki spada nekako med atrakcije Magdalenske gore. Stene tega dvorišča so ponekod do 9 m visoke. Preko dvorišča je bil speljan kanal, strokovnjaki domnevajo, da je v zvezi s studencem, ki je polnil tudi bazen v prostoru A in ki je imel morda obredni značaj. Izkopavanje v tem prostoru je bilo dokaj težavno.

Drugo področje letošnjega dela leži precej oddaljeno južno v gozdu, kjer so imeli cel hrib razvalin. Odkrili so tu nadstropno stavbo, ki je nedvomno v zvezi s reprezentacijsko palačo. Prostori se nahajajo

tako v pritličju, kakor v nadstropju. V vrhnjih legah imamo prilliko videti ostanke nekdanjega kopaljšča, obstoječega iz dveh prostorov (za toplo in hladno kopaljo), segrevanih podtalno, kar je pri Rimljanih navada. Vidne so še kopalne kadi v stenah. Pod tlakom se nahaja lepo speljana kanalizacija, na katero kaže na enem mestu v omet vgrebena in navzdol obrnjena puščica. Tukaj je slediti delo v več stavbnih dobah. Ta skupina razvalin je zvezana s hišo predstavnštva potom onih traktov, v katerih so se nahajale delavnice, med drugimi kovaške in ki leže ravno tako v nadstropjih. Sploh je nadstropnost ali etažnost na Magdalenski gori zelo močno izoblikovana.

V predvorju hiše predstavnštva, kakor reprezentacijsko poslopje lahko imenujemo, so v severni steni odkrili vhod, ki je bil zazidan. Pri nadaljnjem raziskovanju tega oddelka so potem odkrili nekaj metrov banjasto zvođenega hodnika, čigar nadaljni potek in namen bodo raziskovali drugo leto, kajti radi obilice vprašanj so morali letos delo na tem mestu opustiti.

V razvalinah so našli enako kakor v prejšnjih letih mnogo drobnih predmetov. Glavni izmed njih so že očiščeni in konzervirani ter so bili na ogled v muzejskem oddelku lesene barake. Prof. Egger je zbranim udeležencem tega poseta podrobno tolmačil pomen in svojstvo izkopanih predmetov, ki nudijo lep vpogled v življenjsko in vsakdanjo rabo na Magdalenski gori. Od železnega žeblja in grabljice za pepel preko kuhinjske uteži, ki se je je tedanja gospodinja posluževala, lahko vidiš tu vse vrste drobnarij do izdelkov ženskega lepotečja in okrasa in do zanimivega tipično keltskega amuleta s človeškim obrazom. Letos se je raziskovalcem posrečilo najti tudi nekaj odlomkov kamenitih napisov, s katerimi se deloma spopolnjujejo lani odkriti. Njih važnost je prav edinstvena, spadajo v vrsto poli-

Vdano molčijo stare ciprese,
bukev se zjeda, črna gospa;
javor umira, breza se trese,
hrast se je zleknil truden na tla.

Vile pogorkinje se pa cmerijo,
ker jim stoletni podiramo hram;
v temno goščavo plaho bežijo,
koder ni sence, tam jih je sram.

Zima v kanádske šume pritiska,
skrbno popravlja medved brlog,
„Janez“ pa seka, poje in vriska,
da se razlega daleč okrog.

Ant. Škerbinc

Materin poljub

Čelo mi je izorano
kakor njiva v brazde gub,
vendar še na velem licu
čutim materin poljub.

Kadar noč ne dá mi spanja
in telo obliva znoj,
mamica se ljubko sklanja
kakor angel nad menoj.

Brž tedaj bolest odleže
in utilhne vzdih gorja,
ko se mamica iz dalje
mi s poljubom nasmehlja.

Kdaj je že pomlad minula
mojih lepih sončnih dni!
Materin poljub pa vedno
greje in srce krepi.

Limbarski

Drvarji

(Gorenjci v kanádskem pragozdu.)

Nekdaj smo bili zemlje orači
tam, kjer ponosni Triglav stoji,
zdaj smo kanádskih gozdov sekači,
brž se na svetu vse spremeni.

Zage hreščijo, škrtajo pile,
v les se zajedajo ostri zobje;
trske so gozdne steze pokrile,
veje debele na križem leže.

S truščem je padla smreka košata,
več ne bo jelen tamkaj vedril;
medved okorni, mrha kosmata,
v senci poleti ne bo se hladil.

Stiska se k boru jelka plašljiva,
kadar prihaja kruti drvar,
jelšo pa smrtna groza obliva,
brž ko odjekne prvi udar.

Imenovanja

Uradni list deželne vlade, „Kärntner Landeszeitung“, javlja, da je bil imenovan za profesorja slovenščine in zgodovine na celovškem učiteljskišči g. dr. Valentin Inzko.

Na njegovo mesto na humanistični gimnaziji v Celovcu je prosvetno ministrstvo imenovalo njegovega brata, g. Franca Inzka, za profesorja slovenščine in zgodovine.

To imenovanje ustreza tozadevnim predlogom Narodnega sveta koroških Slovencev.

Uradni list poudarja, da je prof. dr. Valentin Inzko predsednik kulturnega odseka Narodnega sveta koroških Slovencev, pevodja priljubljenega kvinteta „Slavček“ in da vodi pouk slovenščine za Nemce v celovškem radiu.

tižnih napisov, na katerih izrekajo razna noriška plemena svojo vdanost rimski oblasti. Iz njih spoznamo ne samo stara, doslej znana plemena kot so Ambridravi, Lalanci in druga, temveč tudi novo dolej neznanu plemu Uperakov (Uperaci).

S temi posebnostmi postaja Magdalenska gora ne samo za domačine, temveč tudi za tujce in to laike kot strokovnjake zelo privlačno najdišče. Pravijo, da presega število letošnjih obiskovalcev za mnogo število lanskih (ki je bilo 6000—7000). Člani delovnega štaba so morali vedno voditi izletniške skupine po najdišču ter razlagati. Izkopavanja si je ogledoval tudi g. zvezni predsednik. Ta interes tujcev za najdišče je nehote napravil iz Magdalenske gore uvaževanja vredno tujskoprometno postavko, ki se bo v bodočnosti brez dvoma rentirala. Da se teren napravi dostopnejši, so pričeli graditi veliko avtocesto. V oddelku neposredno pod mestom izkopavanja je v približni dolžini 3 km že izgotovljena, v naslednjih letih jo bodo potegnili še globlje v dolino, s to cesto nameravajo povezati Magdalensko goro, Ostrvico, Gospo Sveto in Krnski grad ter bi bila to prvovrstna turistična cesta.

Po zaključku predavanja se je prof. Eggerju zahvalil v imenu Deželne vlade Hofrat Julius Heinzel, izražajoč željo, da bi tudi v bodoče to podjetje nosilo take uspehe kot doslej. Gostom je potem direktor Deželne muzeja priredil majhno zakusko, tekem katere so si posamezniki v medsebojnih razgovorih s strokovnjaki pojasnili še to in ono vprašanje. Nato je bilo treba misliti na odhod, kajti ura je bila že daleč čez poldne. Zeleti je, da bi to pomembno znanstveno podjetje, na katero je koroška dežela lahko ponosna, tudi v bodoče uživalo tako podporo javnih faktorjev kot doslej, enako prizadevnost in vnueno od strani raziskovalcev, od strani javnosti pa zanimanje, ki ga zasluži v polni meri.

R. L.

IZLET V BODEN (SLOV. PLAJBERK)

V nedeljah in ob prostih dneh se mestni človek rad poda na deželo. Najraje gre v gore in na planine, da se tam navžije svežega zraka.

Ko sem neko nedeljsko jutro po obisku sv. maše pregledal vozni red, sem zapazil, da imam prav lepo zvezo iz mesta direktno v lepi „zlato Plajberk“. Takoj sem se vsedel v voz in v pičlih dveh urah sem že bil sredi med gorami.

Plajberžani so ravno prišli iz cerkve in se kramljajoč razhajali. Ker poštni avto še ne vozi direktno v Bodon, smo morali vsi izstopiti. Počasi sem korakal po cesti skozi „Ravno“ v Bodon.

Bodon je majhna dolinica med Kozjakom in predgorami Ogrizove planine; proti jugu pa dolino obrobja mogočna skalnata Vrtača, ki se vzpenja nad 2000 metrov visoko. Gotovo je to ravnino, ta „Bodon“, povzročil vrtaški ledenik za časa ledene dobe. Ob vznožju Vrtače se razprostira „muaka“, ki je najlepši del bodenske doline. Zdi se človeku, kakor bi stal v mračni, tihi gotski cerkvi s številnimi, v nebo se vzpenjajočimi stebri. Vsa ta „muaka“ je zaraščena z vitkimi, visokimi smrekami.

Kakor bi bil res v cerkvi sem se usedel na klopi, ki jo je tam nekdo postavil in z občudovanjem sem srkal vase vso to božjo lepoto. Nemci, ki so zašli v ta mali kotiček resničnega miru in lepote, so krstili ta kraj „Märchenwiese“. Nehote sem se odkril in vzdihnil: „O Bog, kako je tukaj lepo“. Težko se človek loči od kraja, ki je tako rajsko lep. Tudi jaz sem se le nerad poslovil od tega koticčka krasne doline.

Ko sem se vrnil nazaj med ljudi, je pri „Boštu-Sereiniku“ kar šumelo. Ljudje so prihajali od vseh strani, peš, z vozovi in s kolesi, domačini in tujci iz vseh krajev naše dežele. Medtem ko so plajberški fantje lepo prepevali narodne in družabne pesmi, so tujci vpili „šlagerje“. Kakšno različno obnašanje. Ti tujci, večinoma meščani, mislijo, da so izobraženi in v svoji puhli domišljavosti gledajo zaničljivo na manj lepo oblečene domačine. Da, ta mestna mladina misli, da je v tej božji lepoti res vse dovoljeno. A zapomni si, mladina iz nižav, da te povsod vidi tvoj Stvarnik in da te domačini opazujejo. Čeravno tudi Plajberžani srkajo svojo pijačo, pa vendar se tako ne spozabijo.

Ko tako opazujem domačine in tujce, me nagovori neki odlično oblečeni mlajši gospod — po govorici sem spoznal, da je bil Dunajčan —: „Gotovo Vam tudi ne ugaja ta vindiška govorica“. „A zakaj bi mi ne ugajala! Saj jo jaz dobro razumem! Sem sam Slovenec.“ „Pa tako dobro znate nemško!“ „Meni je vsak jezik lep, najlepši mi je pa moj materinski, ki ga me je učila moja mati!“ In zdaj se pa tujec razjezi in pravi: „Če

bi jaz imel kaj govoriti, bi zaukazal, da bi se smelo po vsej deželi govoriti le nemško, saj smo v nemški državi!“

„Da smo v nemški državi, ni res. Saj so v tej državi še tudi drugi narodi, med temi tudi Slovenci, katerim je vsem priznana enakopravnost: In če se že toliko govori o demokraciji, potem naj jo Nemci tudi res priznajo s tem, da vsem narodom v Avstriji pustijo govoriti in peti po svojem. Saj radi govorice in petja Avstrija še ni ogrožena. Ogrožena pa je od šovinistov, ki se še vedno ne morejo sprijazniti z mislijo, da je čas pretiranega nacionalizma že minul in da se poraja čas bratstva evropskih narodov.“

Nato mi je rekel ta „fini“ gospod, morda je bil eden izmed izobražencev avstrijskih Nemcev: „Jaz bi rad videl, da bi se kolo zavrtelo za 180 stopinj nazaj!“

Mogočni napev plajberških pevcev „Prelepa je trnovska fara“ je onemogočil nadaljnji razgovor in Dunajčan me je kakor z vodo polil maček zapustil. Škoda, da nisem več mogel poslušati mehke plajberške govorice. Po poti skoz „Ravno“, tem gozdnatim grebenom med Bodnom in Plajberkom, sem se vrnil do avtomobilske postaje v Plajberk. Od vseh krajev so prihajali izletniki in že sem zaskrbljeno premišljeval,

kaj pa bo, če avto ne bo mogel vseh s seboj vzeti. In res, veliko izletnikov, z menoj vred, je ostalo zunaj. Šofer je povprašal, če imajo na vasi telefon. „O ja,“ so rekli nekateri Plajberžani, ki so bili doma in so se zdaj vračali na razne kraje bodisi v dolino ali v mesto.

A čudol! Telefon imajo dobro shranjen. Baje je samo za uradne občinske osebe, ne pa za navadne občane. Če teh uradnih oseb ni doma, se morajo domačini ob slučaju nujnega telefoniranja podati bodisi skoz Ravno k „Boštu“ ali pa v Sopotnico k orožnikom. Končno so le domačini našli nekega občinskega odbornika, ki ima ključ od občinske pisarne in šofer je zahteval telefonično še en voz, ki nas je potem srečno pripeljal v dolino in zopet nazaj v glavno mesto.

Vi, dragi Plajberžani, pa le radi prepevajte domače pesmi, ki jih ljubi ves dobrohotni svet. Ljubite svoj krasni zlati Plajberk. In vi, dragi bralci, če ob prostih dneh ne veste, kam bi se podali, pojdite v Rož na strme vrhe v Bodnu in Plajberku in v „muako“ pred stenami skalnate Vrtače. Samo pazite, da si ne boste iskali ključa do telefona in klicali zdravnika ali pomožni voz!

O ponedeljek ne delam...!

RESNIČNA ZGODBA IZ SEL — ZAPISAL A. V.

Na vrtu selskega župnišča so položene v dolžini 20 korakov deske, ki služijo župniku kot promenadna pot. Tako je sedaj, tako je bilo že takrat, ko je Selanom pastiroval stari župnik, č. g. Simon Reichman.

Bilo je okoli l. 1875 na neki ponedeljek v zgodnji jeseni. Prijazno sije sonce na vrt. S počasnimi koraki hodi stari, že malo sključeni župnik Šiman po deskah gor in dol z brevirjem v rokah. Mnogo psalmov zna že na pamet, včasih pa le bere iz knjige, ki jo mora držati čisto pred nosom, kajti oči so staremu gospodu že zelo opešale. Od časa do časa odloži brevir na bližnjo klopi, da se mu utrujene oči malo odpočijejo. Takrat vsakokrat poseže v žep po tobacnico, ki hrani v sebi dišeč tobak za njuhanje, potrka nanjo, jo odpre in prsti zagrabijo ščepec vonjivega prahu, ki ga široke nosnice slastno potegnejo vase. Drugi ščepec ostane med prsti pripravljen za rezervo, toda ko drži gospod roki sklenjeni za hrbtom, se mu prsti dostikrat razklenijo in dišeči tobak se vsiplje po suknji dol na deske.

V takem odmoru stoji gospod Šiman ob vrtni ograji, ko se izza vogla spodaj začujejo počasni koraki. Kdo prihaja? Slabovidni župnik bi prihajajočega ne spoznal takoj po obrazu, a spozna ga po hoji. Mleč-

nikov Lojz! Ah, ta Mlečnikov Lojz! Ta je pa res kozel med verno čredo selskih ovčic in povzroča pastirju veliko skrbi. Marsikaj vedo ljudje povedati o Lojzu. Ko je bil na Laškem, je nekoč nekega Laha z železnim kolom tako udaril po rami, da mu je odletela roka, pa je še pravočasno zbežal sem čez mejo, da ga niso prijeli laški biriči. Nekje je ukradel par konj, hitro odjahal z njimi, jih prodal in denar seveda zapil. Kadar grmi in se bliška, ko drugi ljudje de-nejo na ogenj blagoslovljene šibe od cvetne nedelje in molijo, Mlečnikov Lojz preklinja, kar mu duša da. Sicer pravijo ljudje, da zna veliko starih molitvic na pamet in da jih vsak dan moli, a kaj, ko tako hitro s kletvijami podere, kar je z zbranjem sezidal. V nedeljah še tudi večkrat pride v cerkev — dve uri daleč ima od Sp. Mlečnika — a kaj, ko ga potem sama hudoba zvleče v gostilno, kjer zapije vse do zadnjega krajcarja; potem pa rogovili in vpije po vasi, dokler ne prespi pijanosti v kakem hlevu ali skednju. Ah, ta Mlečnikov Lojz!

Medtem prikrevsa Lojz do župnika. V roki nosi debelo vrv. Na obleki mu še visi nekaj slame. S krvavimi očmi pogleda gospoda, roka mu malo prime za klobuk. „Dober dan, gospod fajmošter!“

se je praskal prav tako, kakor kadar ga je mati še kot otroka poslala v župnišče ali h gospodu učitelju. Na pragu se ga je še vedno polastila tolika tesnoba, da bi najrajši zbežal. „V vsaki sekundi umre petdeset ljudi,“ se spomni Holoubek na premišljevanje o poslednjih rečeh, ki ga je slišal pri zadnjih duhovnih vajah v semenišču. „Kako bi se moglo zgoditi, da nihče ne bi prišel, da bi skupaj šla noter. Dva bova imela več poguma,“ je previdno sklenil.

„Slišim biti človeško srce. Čigavo je to srce in kaj želi?“ je zadelnel prijazen, ljubezniv, naravnost očetovski glas prav v trenutku, ko se je Holoubek že okrenil, da se vrne in počaka, da kdo pride, ki bi se mu pridružil. In čudno, ne samo da se ni prestrašil, ko je zaslišal ljubeči glas, marveč je vsa bojazen in vsa tesnoba v trenutku splahnela. Radostno in veselo se je oglasil: „Jaz sem! Jožef Holoubek, treštički župnik.“ Župnik je bil kot pridigar sicer navajen razločno in jasno govoriti, toda tukaj v teh nebeških pokrajinah je njegov glas naravnost bobnel, kakor bi vpil pod visokim svodom kake prazne katedrale; odmev je vsako besedo menda desetkrat ponovil in z bučanjem napolnil brezkončne prostore naokrog. Že se je bal, da ga bo kdo nahrullil, čeprav razgraja in vpije. Boječe se je zvil, zaprl oči in prisluškoval. Toda nikjer se nič ni zganilo, niti zašuštel, ključ ni zaškripal v ključavnici, kljuka ni zaškrtala, vrata v tečajih niso zaškripala. Holoubek pa je vendarle vedel, da so se pred njim na stečaj odprla nebeška vrata. Oblila ga je tolika svetloba, da je še bolj stisnil veke, a čutil je, kako ne samo skozi veke, ampak tudi skozi kožo in vso površino telesa prodirajo

„Bog ga daj, Lojz! No, kam pa si namjenjen?“

„Gospod fajmošter! Dajte mi en rajniš, če ne, bom danes naredil nekaj takega, kar še nikoli nisem!“

Župnik strmi v Lojza. Nekaj takega bo naredil, kar še nikoli. Kaj neki? Vrv ima, gor v gozd gre. Kaj bo tam? Ali se hoče morda celo obesiti, pijanec grdil Dober s poti! Pa že se župnik ustraši te misli. Kaj pa bo z njegovo dušo, če se obesi? Od te grozne namere ga je treba odvrtiti. Njegovega pogubljenja pač ne smem biti jaz kriv. To bi mi celo življenje težilo vest. Tako premišljuje gospod Šiman, seže v žep in da Lojzu srebrn rajniš.

„Tu ga imaš, Lojz!“

Ta denar takoj spravi v žep. „Bog lonaj, gospod fajmošter, Bog vam polonaj tavžentbart.“

„No Lojz, zdaj mi pa povej, kaj bi bil storil, če bi ti ne dal rajniša?“

„Delat bi bil moral iti, kar še noben ponedeljek nisem. Zdaj mi pa tega ne bo treba, ker ste mi dali rajniš,“ odgovori Lojz, se zvito nasmaje in krene nazaj proti gostilni, da zapije podarjeni goldinar.

Župnik Šiman gleda za njim. „Presneto zvito me je potegnul ta tič,“ se zasmehlja, zraven pa mu je vednar malo hudo zaradi rajniša, za katerega ga je ociganil ta pijanec. Rajniš je bil takrat velik denar. Za rajniš je bilo mogoče kupiti pet funtov mesa ali tri litre vina.

Kakor se more videti v matrikah, je staremu gospodu Šimanu vid vedno bolj pešal. Pisava je bolj nejasna, vrste krive. Meseca maja 1878. je stopil v pokoj in se preselil v p. d. Klemenejevo kajžo, a pokoja ni užival dolgo. Že 28. februarja naslednjega leta je v 73. letu čisto ubog umrl. V Selah je pastiroval 29 let.

Kje, kdaj in kako je dohitela smrt Mlečnikovega Lojza, pa iz selske mrliške knjige ni razvidno. Zato tudi ne vemo, če se je tudi na njem uresničil pregovor: Pijanec se spreobrne, kadar se v jamo zvrne.

Orane

Na zimo se zbirajo v jate. Ostajajo blizu vasi; zapiščajo gozde in njive, med njimi so črne in sive, a belih že davno več ni.

Ob hlevih na drevju kričijo in sedajo nizko na plot; najrajši so blizu dvorišča, pripravijo se za smetišča, na gnoju za sleherni kot.

A brž pa, ko vigred zasije, po hrošče zletijo na hrast; od tam pa k oraču na polje prihajajo židane volje, za plugom pobirat in krast.

Podlimbarski

Spisal: J. SIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN

40. nadaljevanje

„Tudi to je važno,“ se je razveselil in hitro skril v robček pol obličja. Čeprav si je previdno čistil nos, vendar je v tem redkem zraku naravnost zagnemelo, da se je Holoubek ustrašil in se boječe ozrl naokoli. Toda nič. Nihče mu ni grozil, nihče ga zmerjal. Vesel je bil, da se je na to spomnil, kajti često je slišal pripovedovati markovskega župnika, kako je kapljica pod nosom spravila dobrega duhovnika ob izvrsten beneficij. Človek nikoli ne ve, kaj se lahko pripeti...

Holoubek se je opogumil in vstal. Vsega se je še pregledal, z žepno rutico si je spral čevlje, z rokavom otrl klobuk, zapel si je na talarju vse gumbe in se ozrl po stopnicah, če ni kje kakšne grebljice za blato ali kokosovega predpražnika za lepo barvanim pozdravom „salve“, ali vsaj iz slame spletenega kolobarja, da bi na njem očistil svoje čevlje vsega pozemelskega blata in prahu. In v Trešticah je blata! Lahko bi se zgodilo, da bi z njim hoteli celo v nebesa... toda nikjer ničesar ni zapazil, ob čemer bi si mogel otrepi čevlje in tako mu ni preostalo drugega, kakor da je stopil naprej. Stopil je zelo previdno z desno naprej, po prstih, zadržujoč dih, je prišel k rajskim vratom. Holoubka ni presenetilo, da so bila zaprta. To se razume samo po sebi pri vsaki pošteni hiši, sicer bi se nateplo vanjo vsa kojakih nepoklicanih ljudi, saj sam ve, kako se dogaja pri njem v župnišču, ko Ba-

rica ne zapira. Vsak mora pozvoniti... Vsekakor ni dobro, da bi se v čem preneglil. Na takih visokih mestih imajo vsakovrstne naprave in čudovite aparate za zvonce. Ponekod moraš prijeto za ročaj in ga potegniti navzdol, drugod navzgor, drugje ga moraš k sebi vleči, ali ga tiščati noter. Včasih moraš krepko stresti, preden se znotraj v linici zaziblje zvonec, drugič samo zadeneš na kašen neznamen gumb in že znotraj splašeno vrešči zvonec kakor šoja na bukvi in pes divje zalaja. Potrebno je torej poiskati to takoj pri vratih, da si ne pokvariš prvega vtisa. Spomnil se je na razna znana stanovanja, da ne bi kot tam v slabem razpoloženju nanj tresli jeze: „Človek božji, kaj pa tako zvonite, kot bi gorelo, bodite vendar previdni, saj nam še zvonec pokvarite, saj nismo gluhi in nismo vas pričakovali.“ Tako in podobno sprejemajo neopreznega gosta. Holoubek se je prestopal, celo pokášljeval je v upanju, da bo s tem opozoril nase. Medtem pa pridno stikal za zvončkom. Pa naj je še tako napenjal oči, ničesar ni našel. Vendar ni zgubil upanja. „Potrkaj,“ mu je rekel notranji glas, „saj veš, da je zapisano: Vsakemu, kdor trka, se bo odprlo, in tukaj to drži.“ Ta glas je sicer zapeljiv, toda duhovnik se še obotavlja in si misli: „Saj nekje pač mora biti zvonca, brez skrbi; kaj, da bi me nahrullili kakor pri generalnem vikarju takrat: „Kaj ste slepi? Ne vidite zvonca? Zakaj butate na duri!“ Dobro ve, kako spretno je včasih zvonec nameščen v kakšnem okrasku ali arabeski, tako neočito, da ga lahko spregledaš in na prvi pogled niti ne spoznaš. Srce samo pa mu je že kovalo kakor kladivo, strah se ga je lotil, v zadregi

vaj svetli prameni in ga presevali in pronicajo skozenj, tako da stoji tu, ne kakor bi bil gol, ampak naravnost prozoren. To ga je spet razveselilo in umirilo. „Gotovo v tej čudoviti luči vidijo tudi moje misli in moje najiskrenejše namene in zato jih moje vpitje ne žali. Saj vedo, da nehote, proti svoji volji često kaj zagrešim.“ se je mirno tolažil in z zaprtimi očmi videl, kako proti njemu stopa častitljiv starček, tak kakor da je prišla podoba iz treštickega oltarja. To je sveti Peter. Vsaka pomota je izključena. Prav zatrdno ga pozna, kakor bi ga poznal vsak veren Čeh, ki je bral pravljice Božene Neumcove ali staročeške „Pogovore sv. Petra s Kristusom“. Nobenega apostolov Holoubek ni tako rad imel kakor tega nebeškega ključarja. Često se je skrivoma, v najglobljem koticčku svoje duše celo drznil primerjati sebe z njim, izgovarjati nestalnost, svojo vročernost, naglo vzkipečnost prav s tem, da se je tudi ta svetnik dal nekaterikrat zavesti čustvom. Nekoč je iz ljubezni do gospoda celo človeka ranil... Holoubek bi ga neizmerno rad pozdravil, se mu poklonil, povedal mu, kako je srečen, da ga sme gledati iz obličja v obličje. Boji se pa odpreti usta, predvsem zato, da spet ne bi vpil kakor v gozdu, pa tudi zato, ker prav za prav ni vedel, kako bi tega apostolskega duhovna nagovoril, da ga morda ne bi razžalil in razsrdil.

V tej stvari je imel grenke skušnje z mnogimi manjšimi gospodi, nego je sv. Peter. Naj mu reče illustrissime? Ali samo reverendissime? Vaša knežja milost? Ali samo prečastiti gospod? Toda zdajci ga je svetnik sam rešil vseh mučnih zadreg.

(Nadaljevanje na 7. strani)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob 16.00 uri.

ŠMARJETA PRI VELIKOVCU

Ker se že od vigredi nismo več oglašili v „Našem tedniku“, vam hočemo spet enkrat povedati naše vesele in žalostne novice. Začnimo pri veselih: mladinskega dne v Celovcu se nas je udeležilo 55 mladincev, ki smo se vsi vrnili navdušeni za vzore lepega mladinskega življenja.

Napravili smo tudi svetoletno romanje in sicer k novi sv. maši v Gorenče. Bilo nas je za dva omnibusa, četudi so nekateri delali protipropagando. Toda doživeli smo toliko lepega, da nobenemu ni bilo žal udeležbe. Posebno smo se divili ubranemu petju skupnega zbora, pri katerem sta sodelovala tudi naša dva cerkvena zbora.

Z veseljem zasledujemo, kako naš cestar marljivo popravlja nekdanje zanemarjeno občinsko, sedaj državno cesto, ki veže oba dela naše župnije — Zelinje in Šmarjeto — in kar nestrpno čakamo trenutka, ko bo odprt avtobusni promet iz Trušenj preko Šmarjete v Celovec. To bi pomenilo za naše gospodinje veliko olajšavo, ko jim ne bo treba več nositi težkih košar k avtobusni postaji v Poreče.

Zdaj pa še nekaj žalostnih novic: bela žena je zadnje mesece utrgala z drevesa naše župnije štiri zrele sadove: Lekšejevega očeta, ki je doživel v življenju veliko gorja; nadalje vedno veselega Brankovega očeta ter spoštovanega Bendlnevega očeta in končno še Podlesnikovo mater, ki jo bo družina bridko pogrešala. Vsi so bili verni in se niso sramovali domače govorice. Naj v miru počivajo! Preostalih naše iskreno sožalje!

ŠMARJETA V ROŽU

V nedeljo, dne 21. oktobra, popoldan smo spremljali na zadnji poti Jožefa Lučovnik pd. Jančija v Trebljenju. Izvanredno lepo število pogrebcev je dokaz o pokojnem, da je bil res dober in značajan ter ugleden gospodar.

Kondukt je vodil njegov brat, dr. Ivan Lučovnik, župnik v St. Janžu, v spremstvu domačega č. g. župnika Kariclja, ki so nam ob odprtju grobu v lepih besedah orisali pot kristjanov in rajnega postavili vsem za vzgled.

Srot strelivo — „Rotweller“ smodnik — vse lovske potrebščine — galanterija in igrače — svetlobne rakete

Ernst Krötschmer

Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 24

Dolgih pet let je zaupno pričakoval rajni svojega sina edinca, na katerega je pa zastonj čakal, da bi se vrnil iz ujetništva.

Od mladosti, do groba je bil rajni vnet zadržnik. Tako je bil član načelstva Hranilnice in posojilnice v Glinjah, član nadzorstva Hran. in pos. v Borovljah, nakar je leta 1912 ustanovil Hranilnico in posojilnico v Šmarjeti v Rožu, kateri je bil načelnik do leta 1941, dokler mu nacisti niso z nasilstvom preprečili nadaljnjega dela.

Naj mu bo zemlja lahka, otrokom pa naše iskreno sožalje.

ŠT. VID V PODJUNI

V nedeljo, dne 21. oktobra, je bila v Mokrijah poroka Alojzija Šipl in Marte Rohrmeister. Istega dne je bila v Žitari vasi poroka Tratnikovega Miheja Jarič z Rokovo Miciko v Vinogradih.

Dne 27. oktobra sta vzela slovo od sameškega stanu Muntrov Vid Lah in Marija Mavec na Zirovnici. Dne 5. novembra pa je bila poroka Mežnarjevega Lipeja Mičej z Jaričevo Lenijo Mohar.

Vsem novoporočencem želimo mnogo let sreče in zadovoljnosti na njih skupni življenjski poti.

Ob 50-letnici gospodinske šole v St. Rupertu smo si zastavili vprašanje, če smo se tudi primerno posluževali tega zavoda. Lahko pa ugotovimo, da se je izšolalo pri šolskih sestrah že lepo število naših deklet, ki so danes večinoma že vse vzorne gospodinje. Še bolj razveseljivo pa je, da se je tudi iz naše župnije odločilo nekaj deklet za vstop v red šolskih sester. Tako imamo v tem redu č. s. Ottilijo Potočnik iz Mokrij in s. Nežo Mohor (Mohorova) iz Nagelč. Nadaljnja štiri dekleta pa so še kandidatkinje in so napravile že časne obljube. Te so:



Pri nas na Koroškem

Tutlnova v Mlinčah, Virtova na Proboju, Lahova v Rikarji vasi in Lekšova na Horcah. — Rozina Kumer je tretjerednica-bolničarka v št. Vidu na Glini. Starejša Tutlnova je postala uršulinka in se pripravlja na Solnograškem za misijone. — Tudi duhovniških poklicev je dala naša župnija že lepo število in sedaj se vzbujajo polagoma redovniški poklici.

MLINČE

(† Anton Vakovnik)

Dne 26. oktobra smo pokopali Kovačevega očeta, Antona Vakovnika v Mlinčah. Rajni je bil doma iz Vogrč, oče številne družine. Bil je zvest Mohorjan in naročnik vseh naših verskih, kulturnih ter političnih listov. Bil je večletni občinski odbornik, predsednik krajevnega šolskega sveta, odbornik hranilnice in posojilnice v Dobrli vasi ter odbornik župnijskega sveta. O njem veljajo besede pesnika: Trd bodi, neizprosen, mož pošten ...

Moške srajce,

kvalitetne, v trgovski hiši

BRUNNER

CELOVEC — KLAGENFURT

Eno leto za svojo ženo je Kovačev oče nastopil pot v večnost.

Pogrebne obrede so opravili č. gg. Boštjančič, Kaselj in Zulechner.

Domači pevci pa so rajnemu zapeli doma in ob grobu žalostinke, saj je pokojni imel za slovensko pesem toliko ljubezni in razumevanja.

Pokojni je zapustil 12 preskrbljenih otrok in sicer 8 deklet in 4 fante. Vsi so poročeni. Za svoj poklic pa je rajni vzgojil tudi naslednika in skrbel, da je drugi sin Matevž postal kolar.

Vse življenje je bilo posvečeno delu za družino in narod. Po svojem značaju in vzornem nastopu, kjerkoli se je pojavil, je bil rajni v vseh krogih izredno priljubljen.

Pokojnemu naj bo domača zemlja lahka. Zaostalih pa izrekamo naše pristrčno sožalje. Vsem pa priporočamo pokojnega v posnemanju.

SELE

95 let je visoka starost in le malokdo jo doseže. V Selah pa sta jo letos dve vdovi dočakali in se nato preselili v večnost. O Apoloniji Hribernik, ki je 6. avgusta umrla v starosti 95 in pol leta, smo že poročali. Za njo je bila najstarejša Marija Lavsekar roj. Užnik. Ta je dopolnila 95. leto dne 31. oktobra, naslednji dan pa je zatisnila oči za ta svet. Na vernih duš dan je bil zanjo izkopen grob, v katerega smo 3. novembra položili njeno od starosti opešano telo. Njena stara leta so v dobri oskrbi zeta pri Malovodniku mirno potekala, vid ji je sicer oslabil, slišala pa je še kar dobro. Naj počiva v miru! — Sedaj je starosta v fari Gregor Jug, pd. Cvitar, ki je še prava korenina, čeravno se bliža že 85 letom.

ŠT. JAKOB V ROŽU

(„Mlinar in njegova hči“ v St. Jakobu v R.)

Dvakrat je farna mladina nastopila na odru z znano vsesvetsko igro o skupnem mlinarju in njegovi ubogi hčerki. Obakrat je bila dvorana Narodnega doma kljub silno slabemu vremenu nabito polna. Dosti je bilo solz in pomilovanja ubogega para, ki ga je nemilost usode tako kruto raztrgala. Igralci so se izredno potrudili in v

nekaterih vlogah pokazali, koliko umetniškega čuta je v naši mladini.

Skopušni mlinar Černot je bil tako posrečen, da se posebno mamice še po igri niso mogle otresti ogorčenja nad „klepičnjakom“, ki uniči za ljubi denar celo svojo hčerko. Uvodni njegov prizor z ustreljeno mrtvaško ptico je bil naravnost edinstven. Pohvalo zasluži Konrad, ki je svojo težko vlogo rešil neprisljano in globoko doživeto. Marica si je s svojim pristno dekliskim nastopom osvojila srca vseh gledalcev, ki so ob njeni spretni igri globoko sočustvovali z usodo nesrečnega dekleta.

Izredno dober je bil poleg ženskih vlog Matija, otroško-naivni Maričin snubec. Te vloge bi tudi poklicni igralec ne mogel boljše podati. Pohvala gre tudi vsej ostali igralski družini, ki se je z uspehom potrudila za dober nastop. Lahko je vesela glasnega pritrjevanja, ki ga je bila za vsakim dejanjem deležna.

In ne nazadnje naj se zahvalimo č. g. kaplanu Vinku Zaletelu za njegov veliki trud v izobraževalnem delu naše mladine, ki naj bi mu bila z vzajemnim in navdušenim sodelovanjem vedno bolj hvaležna!

DOLENJA VAS PRI ŽVABEKU

V soboto, dne 10. novembra, sta v ožjem krogu svoje ljubljene družine praznovala 40-letnico poroke Peršakova oče in mati, Filip in Marija Krall. Oba sta še pri dobrem zdravju, zlasti še mama, ki še čvrsto gospodarijo, le ata včasih malo slabo slišijo. Celu njihovo skupno življenje je bilo posvečeno delu in vzgoji otrok. Saj ni enostavna stvar na tako malem posestvu, kakor je Peršakovo, vzgojiti tako številno družino.

Devet otrok je bilo v Peršakovi družini, 4 fantje in 5 deklet. Dve deklici sta še mali umrli, ostali so dorasli in so bili staršem v veliko veselje, kar pa ni čudno, saj so res

PLACH-

blago za obleke - vodilno

vsi bili dobro vzgojeni. Toda prišla je vojna in je zasekala tudi globoko v to družino. Dva fanta sta še danes pogrešana, eden pa je leta 1948 na posledicah v vojni zadobljenih ran umrl v celovski bolnici. Le Hanzl je ostal od fantov doma in si je tudi že sam ustanovil družino. Oba „mlada“ res lepo in z ljubeznijo skrbita za mamo in ata in gotovo bo tako ostalo tudi še v naprej.

Od deklet je Ančka še doma, Micka je poročena v Celovcu, Trezika-Anita pa je v samostanu kot križ. sestra.

Peršakova mama hitijo ob vsaki priliki, če le malo morejo, v cerkev. V nedeljo pa gotovo tudi ob še tako slabem vremenu in kljub starosti — saj sta oče in mama stara že po 66 let — nikdar ne zamudita službe božje.

Peršakovi mami in ateju čestitamo k praznovanju in jima želimo, naj bi v miru, zdravju in družinski ljubezni še mnogo let pomagala pri domačem gospodarstvu in uživala sadove svojega dela. —

BILCOVS

Tudi pri nas imamo dogodke, ki bi jih radi sporočili bralcem „Tednika“.

Cela vrsta porok je bila in vsem parom naknadno kličemo „Na mnoga srečna leta!“ Razume se, da pri takih prilikah ogrnemo

mi vse s plaščem krščanskega odpuščanja, četudi je nekaj bolelo.

Če pa se enkrat oblast bavi z buticami, tam pa je seve zadeva dolgotrajna in čakamo že od pusta. Verjetno bomo morali čakati še do prihodnjega pusta, čeprav že celo ameriški listi beležijo naše pustne „šale“.

Veselico, ki je bila namenjena zvonovom, smo kar dobro opravili in tudi g. župnik so bili z našo darežljivostjo zadovoljni.

BISTRICA PRI PLIBERKU

V nedeljo na ponedeljek ponoči je razsajal pri nas hud vihar. Električna luč je ugasnila: Jožef Srienc pd. Pratekar si je postavil nad Velčovo žago lep nov kozolec. Stavba je bila komaj postavljena in za silo izgotovljena v soboto zvečer. Veselo smo popili tesarji za izgotovljeno delo svoj „pušcl“. To delo pa je imelo kratek obstanek. V Svetem pismu beremo: „Če Gospod ne zida, zidajo zastonj zidarji.“ Nihče ni slutil in ni mogel videti te katastrofe

Znižane cene

v trgovski hiši

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse
na naše že znižane cene še 5% poustal

vnaprej, a Vsemogočni, kateremu so znani časi in dnevi je to dopustil. Vsi sočustvujemo s Pratekarjem, ker je škoda velika, okoli 30.000 šilingov.

SV. KATARINA

Dne 25. novembra obhajamo vsakoletno slavo pri Sv. Katarini nad Smihelom. To nedeljo bodo vse službe božje pri Katarini, prva ob pol osmih, nato ob deveti, deseti in enajsti uri. Slovesna maša bo ob deseti uri. Častilce sv. Katarine vabimo od blizu in daleč ta dan k sveti Katarini. Videli boste tudi nov katarinski zvon, ki počiva sredi cerkve, predno ga bomo obesili v stolp. Vsi prijatelji in častilci svete Katarine pa so tudi naprošeni, da vzamejo tokrat seboj prav debelo mošnjo in nam pomagajo tega velikana potolažiti, ki je požrl toliko šilingov. Nisem kradel, nisem ubil, in vendar sem obešen bil. Tako dolgo ne bo obešen, dokler ni plačan in zato prosimo posebno sosedne farane, ki ga bodo čuli in poslušali pozneje, naj tudi sedaj slišijo, da rabi mo še veliko denarja za ta zvon: 50.000 šilingov, predno bo mogel zapeti iz visoke line in se bo razlegal njegov glas čez ravan in plan. Nekdo je rekel, da je Sveta Kata-

PLACH-

blago za obleke - najcenejše

rina najlepša točka cele Podjune, zato bo pa imela tudi najlepši zvon v celi Podjuni.

V Smihelski fari dobite tudi lahko še svetoletne odpustke, če ta dan obiščete dvakrat sveto Katarino in dvakrat farno cerkev, prejmete svete zakramente in molite predpisane molitve za svetoletni odpustek. Na poti h Katarini ali nazaj grede opravite obiske v farni cerkvi in zgoraj dva obiska, ne vem ali morete kje tako lahko dobiti svetoletni odpustek? Zato boste priromali v obilnem številu k Sv. Katarini. Priložnost za svedbo bo cel dopoldan.

Neydharting se veča

Zdravilišče Neydharting v Zg. Avstriji — o zdravilišču smo tudi v „Našem tedniku“ pred kratkim prinesli daljše poročilo — je začelo dne 15. oktobra z gradnjo novega kopališnega poslopja.

Ko bo zgradba kopališča gotova, bo omogočeno s tem dnevno do 150 barskih kopeli, omogočena bo pa tudi moderna terapija, kakor črevesne kopeli in inhalacije. Kot nadaljni cilj bo ureditev 50 sob z eno posteljo, skupno pa je nameravano zvišanje sob za 150. Načrt za vsa ta dela je izdelal gradbeni nadsvetnik mesta Linza, dr. dipl.ing. arch. Fanta.

Opisana dograditev je bila potrebna, ker je barsko kopališče Neydharting edino v Avstriji, ki je odprto preko cele zime, je pa moralo doslej odklanjati za poznejši čas mnogo interesentov tudi iz Nemčije, Švedske in Švice, ker so bile vse sobe oddane.

Pismo z dežele

Mislím, da vsi brez izjeme pozdravljamo in odobravamo skupni nastop pri predstojajočih volitvah v kmetsko zbornico in da nam tega pomena ni treba še posebej poudarjati.

Veseli nas, da so naši kandidatje zgolj ljudje od slovesa, strokovnjaki, poštenjaki in dobri gospodarji in da za razvpite kričarje, egoiste in domišljavce brez zdravega in poštenega krščanskega in socialnega čuta in

one, ki vsled slabega ali narazumnega gospodarjenja odprodajajo svojo zemljo, njih hčere pa lovijo po tujini inženirje in dohtarje, mesto da bi obdelovali rodno zemljo, ni bilo mesta v tem velevažnem kmečkem parlamentu. Da, prav iz srca pozdravljamo skupni nastop in posebej še okolnost, da se je vsaj skušalo mimo trobentačev, ki so še nedavno trobili v nejeverni svet svoje „pripodobitve“, ki so se pa kaj kmalu razblinile v splošno pomanjkanje, sušo in lakoto.

Volitve v kmetijsko zbornico

Kaj hoče „Kmečka gospodarska zveza“ in kako namerava doseči za naše kraje potrebno izboljšanje razmer in kaj zahteva za poravnano škodo, ki je bila našim krajem v zadnjih desetletjih prizadejana? Kakšne naloge daje vsem svojim kandidatom, da bi utrdila naše kmetije, da bi kmetje naših krajev v svojem kmetovanju mogli v potrebni meri napredovati ter se priboriti do boljše poplačanega dela?

Nič drugega, kakor to, da Kmetijska zbornica končno enkrat skrbi tudi za naše kraje v taki meri in jim da taka sredstva, kakor je doslej dajala drugim krajem. Kmečka gospodarska zveza zahteva, da bo končno enkrat konec temu, da bi morali kmetje, ki sami obdelujejo svojo zemljo in ki so enakovredni in enakopravni državljanji, da bi morali ti kmetje, trkati na vrata uradov celovške, beljaške in velikovške zbornice ter kakor berači prositi za miloščine. KGZ hoče in se bo borila v vseh ustanovah Kmetijske zbornice za to, da bo delo naših kmetov rodilo iste sadove, kakor jih rodi po drugih krajih in ki jih spričo naravnih pogojev more roditi.

Zakaj premalo pridelamo?

To pa je ravno osnovni pogoj za izboljšanje razmer po naših vaseh. Vsled večnega zapostavljanja pri materialnem pospeševanju in vsled vsestranskega zanemarjanja imajo naši kraji najnižje hektarske donose. Tako navaja statistika za leto 1950 za okraj Velikovec povprečni hektarski donos krušnega žita 12,2 q na ha, medtem ko je deželno povprečje 14,3 q na ha. Da naše gorate in kamenite Gure in v gospodarskem razvoju za Podjuno zaostalejši Rož in Zilja nimajo višjih hektarskih donosov, ni treba posebej povdarjati. Okraj št. Vid pa ima temu nasproti pri krušnem žitu hektarski donos 16,6 q na ha. Kaj to pomeni? To pomeni, da imajo v šentviškem okraju pri sedanjih cenah ob skoraj istih naravnih pogojih od hektarja krušnega žita povprečno 800 šil. več dohodkov kot pa kmetje naših krajev. Edini vzrok tako nizkim hektarskim donosom po naših krajih je pomanjkanje strokovne pomoči, pomanjkanje pravnega gnojenja in izbire sort ter nezadostna gnojna pomoč za prve nakupe umetnih gnojil in odgovarjajočega semenja.

Pa ne samo pri krušnem žitu ne dosega jo hektarski donosi deželnega povprečja, isto ugotavljamo pri drugih kulturnih rastlinah, kakor pri ječmenu, ovsu, krompirju, detelji, lucerni in travnikih.

Naj so torej cene kmetijskih pridelkov take ali take, prvi pogoj je, da nam gre Kmetijska zbornica, ki nosi odgovornost za tako stanje, vsestransko na roke, in pomaga našemu kmetu dvigniti hektarske donose na isto višino, kot jih imajo drugi okrajni dežele, ki imajo iste naravne prilike, kakor mi. To je prva zahteva KGZ, še posebno zaradi tega, ker je to eden najbistvenejših pogojev izboljšanja naše živinoreje. Čim več bomo mogli na polju pridelati, tem boljše bo naše delo poplačano in tem več bodo dale naše krave mleka.

Ker je pa dosega višje molznosti odvisna tudi od urejene živinorejske selekcijske in kontrolne organizacije, od dobrih bikov po naših vaseh in od učinkovitejšega zdravljenja in zatiranja kužnih boleznih pri goveji živini, zahtevamo vse v tozadevnih zakonih predvidene ukrepe za dosego višje donosnosti naše živinoreje. Ravno desetletno zanemarjanje naših krajev v pogledu na selekcijo živine, pri pospeševanju dobave plemenitih bikov in v zdravljenju kužnih boleznih je povzročilo, da naša živina zaostaja v ravnosti in molznosti; da naše krave ne dajo povprečno več kakor pa 1300 l mleka na leto, medtem ko je deželno povprečje 1800 litrov, povprečje živinorejskih zadrug pa še nad 2600 litrov mleka na leto. To pomeni, da imajo naši kraji na kravo samo pri mleku letno za okoli 700 šil. nižji dohodek, kakor pa je deželno povprečje.

Naše zahteve

Nadalje zahteva KGZ splošne podpore in pa pomoč našim krajem za izboljšanje travnikov in pašnikov ter za zasaditev kmečkega gozda.

Gorskim kmetom je treba olajšati dovoz in odvoz pridelkov in gnojil ter krmil z izdatno pomočjo pri napravi tovornih poti in napravi vzpenjač.

Nadalje zahtevamo, da bodo takozvani gospodarski svetovalci (Wirtschaftsberater) z nasveti, načrti in drugo potrebno po-

močjo pomagali lajšati in poceniti notranja gospodarska dela, predvsem dela kmečke gospodinje.

S tem ne bo samo dejanska pomoč izdatnejša in celoti koristnejša, temveč bodo hkrati napravljeni koraki k rešitvi drugega važnega vprašanja: pomanjkanju strokovnega znanja in gospodarske izobrazbe na kmetih. Tukaj se bo Kmečka gospodarska zveza z vso odločnostjo morala zastaviti v Krajevnih kmečkih odborih, v Okrajnih kmečkih zbornicah in Kmetijski zbornici, da bosta šolanje in strokovna pomoč in izobrazba dobili za podlago popolno enakopravnost obeh jezikov. Vsak vodilni uradnik okrajnih kmetijskih zbornic mora obvladati oba jezika, da bo v stanju odgovarjati ljudem v tistem jeziku, v katerem bo nagovorjen. Isto zahtevamo tudi za uradnike Kmetijske zbornice, ki imajo s sprejemanjem strank največ opravka.

Zahtevamo popolno enakopravnost slovenskega jezika v kmetijskem in gospodinjstvem šolstvu, ustanovitve slovenske kmetijske šole in priznanje pravice javnosti slovenskima gospodinjstvom šolama.

Nadaljni predpogoj v tej smeri je reorganizacija kmetijskih nadaljevalnih šol. Razen teh šol pa je potrebno, da se vpeljejo po vaseh gospodarsko izobraževalni tečaji ob zimskih večerih, pri čemer pa zahtevamo, da bodo tečajji v slovenskem jeziku, deležni enakih podpor kakor tečajji v nemškem jeziku.

Da je treba cene kmetijskim pridelkom postaviti na solidne temelje in na odgovarjajoče razmerje, se razume samo po sebi. KGZ zahteva predvsem odločne ukrepe proti oduševanju navmesnemu trgu in se bo borila proti vsakemu diktiranju cen.

Ker je edino v kmečkem združništvu dana osnova ne samo za pobijanje navmesnega trga, temveč tudi za pocenitev proizvodnje in vnovčenje kmetijskih pridelkov, zahtevamo javno izdatno pomoč vsem oblikam našega kmečkega združništva ter enakopravnost v pospeševanju vseh vrst kmetijskih zadrug.

KGZ zahteva poenostavitev obdavčenja in socialnega zavarovanja, da ne bo kmetu potrebno za razumevanje davčnih terjatev in

socialnih dajatev iskati advokata in hoditi desetkrat na finančni urad; hkrati pa zahtevamo enakopravnost vseh državljanov pri dodeljevanju starostnih rent v tem, da bo tudi sleherni kmet, ki je vse življenje delal kot drugi delavci, dobil na stara leta svojo starostno rento.

Ko bodo izpolnjene vse te zahteve in uresničena navedena načela in pogoji za popolno enakopravnost vseh kmetov v Kmetijski zbornici, potem bo tudi rešeno vprašanje pomanjkanja ljudi na kmetih in njihov beg iz kmetijstva v druge poklice.

KGZ bo zahtevala in se bo borila za novo ureditev vseh vrst servitutnih pravic (paše) s ciljem, da ostane kmetom pravica in dejanska možnost paše po veleposestniških planinah in gozdovih v istem obsegu, kakor je zemljejnizično zajamčena.

Kmečka gospodarska zveza se bo borila za vrnitev vseh planin in pašnikov v Ziljski dolini in povsod drugod, ki so bili kakorkoli odvzeti zemljejnizičnim lastnikom proti njihovi volji in brez odgovarjajoče odškodnine.

Kmečka gospodarska zveza bo zahtevala zajamčenje obstoja kmetov in se bo borila za odgovarjajoče ukrepe, ki bodo preprečili nadaljno razširitev veleposesti s kupovanjem kmetij in ukrepe, ki bodo preprečili nakup kmetij po, nekmetih in ki bodo zaščitili kmečko zemljo, ki meji na veleposestniška zemljišča.

Niti pedi zemlje več nekmetom, herrenbaurom in gozdnim veleposestnikom! Vso pomoč in zaščito kmečki zemlji in kmečki družini!

S tem svojim programom gre Kmečka gospodarska zveza na volitve in Vas poziva vse, da z delom za čim boljši izid volitev pomagata k njegovi uresnitvi. Vztrajna prizadevanja vsakega v smislu tega programa bo najboljša reklama za Kmečko gospodarsko zvezo na poti k združevanju kmetov in k uresnitvi prave kmečke skupnosti, poglavitnega cilja in stremljenja nas vseh za 25. november.

Naj bi bil 25. november za nas še večja zmaga kakor je bil 20. november 1932, ko smo zadnjič volili in pokazali močno skupnost naših vasi!

Kmečka gospodarska zveza si utira pot

Na Martinovo nedeljo je bila vrsta zborovanj za volitve v Kmetijsko zbornico 25. novembra 1951.

Obiski so bili na vseh zborovanjih zelo povoljni. Podjunska zborovanja je obiskal kot govornik kandidat za deželno kmetijsko zbornico, g. Janko Ogris.

V Šmihelu . . .

Po jutranji sv. maši je bilo prvo zborovanje v Šmihelu nad Pliberkom, kjer se je pri Šercerju zbralo lepo število kmečkih volivcev, katerim je govornik pojasnil pomen 25. novembra in nakazal potrebo, da predvsem južni, zanemarjeni del dežele pride v Kmetijski zbornici do odgovarjajočega zastopstva, ker je vendar vrh gospodarskega zapostavljanja tega dela dežele v tem, da daje ta del sicer volivce, nima pa nikjer svojih zastopnikov.

V Globasnici . . .

Opoldne se je vršilo izredno dobro uspelo zborovanje v Globasnici pri Šoštariju, kjer je istotako g. Ogris pojasnil volivcem naloge, ki jih imajo izvršiti za volitve. Nosilec liste za globaško občino in drugi deželni kandidat pa je tam iz svoje bogate gospodarske izkušnje še povedal svoje in nakazal istotako potrebo po odločnem zastopstvu v vseh ustanovah strokovne organizacije.

In v Št. Primožu

Popoldne se je vršilo volilno zborovanje v Št. Primožu pri Voglu. Razveseljivo število volivcev se je zbralo na posvetovanju, na katerem je zopet govoril nosilec deželne liste, Janko Ogris. Naglasil je predvsem nujno vprašanje delovne moči v kmetijstvu. To vprašanje je osnova za stopnjevanje proizvodnje in tega vprašanja ne more rešiti v celoti posameznik, marveč mora država s potrebnimi splošnimi ukrepi poseči vmes, da si tako zagotovi živež in zmanjša stroške za uvoz živil.

Zborovanja Kmečke gosp. zveze

V soboto, dne 17. novembra, ob 19. uri, v Št. Lenartu pri sedmih studencih, pri „Jurču“

V nedeljo, dne 18. novembra, ob 9. uri, Slovenji Plajberk, pri „Foltu“ ob 10. uri, Radiše, pri „Mežnarju“ ob 11. uri, Hodiše, v stari šoli ob 15. uri, Št. Janž v R., pri

„Tišlarju“

ob 10. uri, Vogrče, pri „Škofu“

ob 10. uri, Zvabek, pri Srienču

ob 12. uri, Žel. Kapla,

pri Kollerju

ob 14. uri, Dob pri Pliberku,

pri Žlindru

ob 14. uri, Borovje, pri Šmonu

ob 16. uri, Žamanje, pri

„Ožbovcu“.

tudi ne smemo prezreti, da so se življenjske prilike na kmetih tekom zadnjih štiri-desetih let bistveno spremenile in da je tudi pri tem nastala vrsta izdatkov, ki jih naši očetje niso poznali. Vse to pa moramo kriti iz gospodarstva in moramo zato nujno skrbeti, da se donosnost gospodarstva veča.

V prostem razgovoru so zborovalci dodali še vrsto koristnih misli za delo in za priprave 25. novembra in za delo pozneje. Tudi občinsko listo Kmečko gospodarske zveze za občino Skocijan so vzeli volivci z odobravanjem na znanje.

Ruda - Gorenče

Prošlo nedeljo, 11. novembra, je bilo tudi pri nas in sicer v Gorenčah pri Temelnu zborovanje „Kmečko-gospodarske zveze“. Kljub slabemu vremenu in romanju v Št. Martin se je zbralo precej ljudi, predvsem mladih kmetov, kar je posebno razveseljivo.

Govornik nam je razložil, kako je potrebno, da dobimo ravno mi, mali kmetje, svoje domače zastopstvo v kmetijsko zbornico, ki bo prihodnja leta odločala o naših zadevah. Spoznali smo predvsem, da nam druge skupine, ki se tepejo za naše glasove, ne nudijo naših domačih kandidatov, ampak hočejo, da bi le volil zopet one „tujce“ iz severnega dela dežele, ki so že do sedaj skupno s veleposestniki vladali v kmetijski zbornici in delili denar, ki bi moral biti tudi nam v korist, le svojim in samim sebi.

Zato naj za te volitve velja: Ruda mora imeti svojega zastopnika v Velikovecu, kakor ga je imela že leta 1932! Le „Kmečko-gospodarska zveza“ nam nudi to možnost in dali bomo njenemu kandidatu — ne glede na politično prepričanje — ker je enako reven kmet kot mi vsi, svoj glas. Le on bo naš zastopnik, ne pa razni „Verwalterji“ oz. nam neznani zastopniki iz drugih krajev. Ti potreb našega kraja ne morejo razumeti, čeravno še tako zagotavljajo, da tudi oni zastopajo revne kmete. Naš domači zastopnik pa bo res naš, njega bomo imeli med seboj in bomo tako svoje križe in težave prinašali lahko na merodajna mesta.

St. Jakob v Rožu

V nedeljo so se sešli v Narodnem domu naši gospodarji, da slišijo govornika naše Kmečko-gospodarske zveze. Iz Podjune je prihitel Mirko Kumer in v domači besedi razpravljal o perečih gospodarskih vprašanjih. Njegova prav zanimiva izvajanja je prevečala misel, da nam je treba v gospodarskem oziru vsestranske samopomoči. „Gospodarji, najprej zaupajno sebi in svojim in ne dajajmo glasov ljudem, ki so nam tuji po svoji miselnosti in po svojih interesih!“

Iz govornikovih primerov so poslušalci povzeli vso resnost položaja kmečkega stanu, ki se danes bori za svoj obstoj in so pritrjevali pozivu, da bo našim gospodarstvom pomagala samo složna organizacija vseh kmetov od Šmohorja do Pliberka.

Hvaležni so bili govorniku tudi za njegovo pripombo, da je skrb za kulturni povdign našega prebivalstva tudi zelo važna naloga naše bodoče skupnosti.

Drugi govornik, Janko Janežič, je prebral uvodno pismo Janka Ogrisa iz Bilčovsa, nosilca naše kmečke liste, in nato jedrnat nadaljeval predgovornikove misli ter zaključil s pozivom: Složno za skupni nastop vseh, ki jim je pri srcu naša domača zemlja!

Pliberk

Poleg tajnika Blaža Singerja je govoril še kandidat našega podeželja, Mirko Kumer. Na zborovanju je bilo navzočih v ponedeljek dopoldne okoli 50 kmetov.

Govornik je podrobno orisal važne naloge (Nadaljevanje na 7. strani)

Pismo iz Amerike

Cleveland, koncem septembra 1951

Dragi prijatelji in čitatelji!

Tja za „Božične praznike“, — tako sem imel sklenjeno sam pri sebi — takrat bom zopet nekaj napisal v „Naš tednik“, da bojo moji znanci vedeli, da se še vicam po tem puklastem svetu.

Pred tedni pa sem dobil od tistih „treh koroških golobic“ prav ganljivo pismo in ne morem se premagati, da jim ne bi v znak veselja in hvaležnosti nekaj odpisal.

Skrbelo me je že, če me niso morda tiste dečle samo malo pri srcu razdražile in me reveža pustile tako ranjenega na cedilu. Prijatelji so se mi posmehovali in me povpraševali, kako še kaj teče med nami ljubezen, pa jim pri vsej svoji zgovornosti nisem mogel odgovorjati. Pred tedni pa so zopet čitali pismo „treh Korošic“, v glavnem namenjeno samo meni. Tako je minila radovednost vseh, ko so videli, da je ljubav „Janeza in treh Korošic“ skočila v prave kolesnice.

Mislil sem, da se bojo tega vsi veselili z menoj — jaz pa sem tudi bil pripravljen deliti srečo — pa je v mnogih zrastle zavist in nevoščljivost.

Tam v Kanadi — tako se je zareklo Poldku — gozdni delavci godrnjajo, mečejo sekire od sebe in preklinjajo tistega Janeza v Clevelandu, ki je tako srečen, da je nase navezal koroške dečle; oni sami pa, ki so tudi „fantje od fare“, se pa počutijo tako zapuščene pod tem milim nebom.

Dolgo so ti gozdarji tuhtali in si belili glave, kaj proti temu ukreniti, da bi jaz „odletel“, pa da bi oni bili deležni te velike sreče.

„Poldek, ti si najpametnejši med nami štirinajstimi, svetuj nam, kaj naj storimo, da postanemo v očeh „koroških dečel“ tako priljubljeni kakor tisti Kranjski Janez,“ tako so več dni moževali med seboj.

Poldek, ki ima res glavo na pravem toporišču nasajeno, je odločil: „Polovico vas bom prekrstil in prekrščene ponudil koroški domovini.“

Stopil je prvi fant velike mere — Poldek ga prijateljsko naziva „nebeška lestva“ — v „mevstro“, ki je bila pod kapom gozdarske hišice, napolnjena s kapnico. Poldek je zajel z loncem mrzle kapnice, zlezel na stolček in oplaknil velikana govoreč: „Prekrstim tebe, „nebeška lestva“, v Janeza, čeprav nisi bil do sedaj Janez.“

Tako je naš Poldek na hitro roko prekrstil, tako za prvo „probo“, polovico (sedem) svojih sotrpinov, nato jih je pa po mojem receptu postavil na ogled. Kakor je Poldek želel, meni veliko sreče — ki sem je že deležen — tako mu tudi jaz želim vse najboljše.

Kajneda mi ne boste zamerili, če sedaj pokramljam še malo z dečlami!

Drage dečle!

Hvala za ljubezniv odgovor. Tako so mi pa že dobro dele vaše črke, da ne morem tega povedati. Koroškim dekletom ostane zvest v kraju tujih mest, pa tudi ve meni zveste ostanite in mi kmalu zopet pišite.

Tole bi pa pripomnil k vašemu pisanju, drugič nikar tako ne hilajte. V zadnjem pismu ste v naglici napisale, kako ste prigravarjale volom, ko ste repico in pa kislo zelje sadile. Kar se tiče sajenja zelja, ta je malo predebela za moje zdravje. Tudi drugi verniki odkimavajo z glavami in ne verjamejo, da bi bila nekje na koroškem dečela, kjer raste že kar kislo zelje.

Prav pokonci se po Clevelandu nosim, kakor bos cigan po Zagrebu in ni res, da bi bil „šantav“, kakor mi ve podtikate. Povabim, pridite drugo poletje k meni na počitnice, pa me boste videli, kaj za en „boy“ sem. Vam trem na ljubo si bom kupil tudi očala in avtomobil. Prišel sem polagoma od tega, da je avtomobil boljši od kripe — „malo zaprdisi i malo zasmrdiš, i nema te više“ — prav kakor pravi Hrvat.“

Če mi boste ostale zveste, bom za god že pisal, kakor želite. Prav ljubeznivo pisemce bo, da se boste opijanile od samih ljubeznivskih vzdihljajev. Takrat boste videli, kako je Kranjec še gorak pri srcu.

Večkrat premišlujem, kako je to, da ste rinile tja v Anglijo, zakaj niste šle s slovenskimi fanti v Ameriko. Tukaj bi vsaj tem bledoličnim ameriškim „punčaram“ pokazale, kako se na Koroškem pleše. Mislijo te bledice, da one znajo rajati, pa bi presneto osramočene odšle iz plesne dvorane, če bi se šle s Korošicami „kosat“.

Menda ja niste take, da ne bi bile nobenega bivšega begunčka omajale pri ranjanju — če ga niste, kako bo nad vami enkrat sv. Peter „šrojav“. Mene je Kobacajka parkrat vrtila — več sva „tancala“ drug drugemu po nogah, kakor pa po podu in nihče ni mogel ugotoviti, kdo izmed naju zna rajat najlepše.

Danes sem opazil, da imajo v izložbenih oknih že zimske suknje. „Kaj smo res že pred zimo,“ sem izpraševal samega sebe. Če mislite ženske suknje naročiti od tukaj, je prav, če poznate, kakšna je cena. Navadno suknjo že dobiš za 30 dolarjev, potem pa cene rastejo in gredo navzgor, (saj mi ne boste verjele) prav do 800 dolarjev. Tako drage so seveda delane iz najfinejših kož in jo kupi le pravi bogataš svoji ženki, pa še morda kak „prismojenec“ svoji ljubici. V Ameriki so te Evine hčerke — ne smete slabo o meni misliti, če kdaj oči vržem po njih — prismojene v pravem pomenu besede. Na plečih je zakožuhana, kakor sibirski medved, čevlje ima pa tudi januarja meseca vse zrezane, da se ja vidijo pobarvani nohtki na nožičici. Vesel sem, ker se

gov angel varuh upogiba pod ogromnim svežnjem pisarniških listin. Sveti Peter zdajci vzame ves kup v roke. Osupli župnik najprej spozna svoj krstni list. Oglji so mu že odpadli, ves je pomečkan, preležan in počez zlepljen, čudno, da se svetniku v rokah ne razsuje. Moj Bog, ta je že nekaj prestal,“ misli Holoubek ob pogledu nanj, „od tistega časa, ko ga je oče dobil v župnišču za vpisovanje v plzensko gimnazijo. Postal je temelj te papirnate navlake. Slednje leto mu je bilo pridejano kako spričevalo, papirnat izkaz, čeprav o cepljenju proti kozam, ali pa da sem pri maturi padel. Pozneje sem temu kupu dodal še indeks in absolutorij iz bogoslovnih študij, vse je na kupu, jurisdikcija, vse najdeš tu lepo urejeno drugo pri drugem.“

Sveti Peter je pritrjevalno kimal in odlagal listino za listino. Tedajci je prišel do zvitka, močno zavezanega z motvozom.

„Ne razvezuj tega, lepo prosim,“ je sklenil roke župnik.

Toda že je šumela zanka, Holoubku pa je zastala sapa, kri mu je silila v glavo, dušilo ga je kakor trenutek prej spodaj v njegovih sobi, samo da zdaj od studa in sramote.

„Kaj je tole?“ sliši strogo vprašanje.

„To so — prosim — sami „nosi“.“

„Nosil. Hm! Nosi!“ ponavlja sveti Peter, zdajci pa udari naravnost. „In zakaj temu tako pravite?“

„Zato, ker se običajno začenjajo z latinsko besedo „nos“, ali pa so raznih uradov iz-nosi.“

„Hm,“ se je nasmehnil svetnik in čital polo za polo: „v litanijah ni rekel „kyrie eleison“, ampak je dalje po starem molil „Gospod, usmili se“. Namesto „panem de coe-

Kmečka gospodarska zveza si utira pot

(Nadaljevanje s 6. strani)

ge, ki jih imajo Kmetijska zbornica, Okrajne kmečke zbornice in krajevni kmečki odbori ter ljudje, ki v njih odločajo. Kmetijska zbornica ima vpliv in soodločujočo besedo pri vseh vprašanjih javnega življenja, ki tičejo kmeta, njegovo zemljo in vnovčevanje njegovih pridelkov. Razen tega pa vlada ne bi smela izdati nobene odredbe o gospodarstvu, če ni prej zavzela k temu stališče tudi Kmetijska zbornica. Tako lahko zahteva in ima vpliv na to, po čem bomo dobili plačano živino in žito, koliko je treba uvoziti krmil in drugih gospodarskih potrebščin in kako naj se uredi prehrana in oskrba ljudstva. Baš v tem postaja sedaj, ko je avstrijsko prehranjevalno gospodarstvo napravilo prvi skok nazaj v sistem oddaje pridelkov, to vprašanje zelo važno, kdo bo o teh stvareh kot zastopnik kmetov soodločal na vasi, v okraju in v deželi. Poleg tega je Kmetijski zbornici poverjena naloga, da uporablja in deli denarje, ki jih vsako leto dajeta deželna in zvezna vlada v pomoč kmetijstvu.

Ko je orisal dosedanje odgovornost v deželi o tem, da nas je Kmetijska zbornica zastavljala, je poudaril, da nosi največjo krivdo sicer ÖVP, da pa sta enako sokrivi tudi VdU in SPÖ. VdU-Unabhängige Bauernschaft sestavljajo Landbundovci in bivši naciji in ÖVP-Bauernbund sestavljajo tudi Landbundovci in bivši naciji. Razlike je samo toliko, da hoče VdU priti do istega korita, kjer je sedaj pila ÖVP.

Sokrivda socialistov je pa v tem, da so najmočnejša stranka v vladi, ki ima dolžnost nadzirati poslovanje zbornice. Zakaj se oglašajo sedaj vodilni ljudje obeh strank in zakaj se niso oglasili takrat, ko so podpisovali v Kmetijski zbornici razdeljevanje denarja. Po toči zvoniti je prepozno. Mi ne potrebujemo kandidatov, ki bodo šele pred prihodnjimi volitvami pričeli vpiti, da je v Kmetijski zbornici nekdo kradel. Mi potrebujemo ljudi, ki bodo tam skrbeli za red in enakopravnost Podjune, Roža in Zilje s Krapfeldom, Feldkirchnom in tako dalje.

Tajnik Blaž Singer je med drugim dejal: „Karte s katerimi nastopajo posamezne stranke, ležijo na mizi. Dobro si oglejmo kandidate, Danes vsi, kar je kmetov po naših vaseh, vemo, kaj so za nas napravili. Vemo, da od njih nimamo nič in prav nič dobrega pričakovati. Naši kraji imajo v kmetijski zbornici pravico do osem mandatov. Vidimo pa, da ima vsaka od ostalih strank na kandidatni listi med prvimi de-

nobena preveč ne puli za me — jezil bi se ob nji, prav do bridke zadnje ure.

Lep pozdrav vsem „Korošicam“, pa tudi koroškimi fantom in sploh vsem, ki tratijo čas ob branju teh mojih pisem, pošilja kranjski Janez

setimi kandidati samo enega iz našega ozemlja. Med kandidati, ki pridejo v poštev se po poštenosti in iskrenosti ter volji pomagati našim težko prizadetim krajem, nobeden ne more pomerjati s kandidati „Kmečke gospodarske zveze“. Ferlitsch, Gruber, ing. Maierhofer, ing. Wagner, Egger itd. so že dokazali, da niso vredni našega zaupanja. Oni niso ljudje iz naše srede, oni ne morejo biti naši zastopniki. V interesu in v korist vseh, ki svojo zemljo sami obdelujejo, je, da skupno in enotno volimo kandidate Kmečke gospodarske zveze, o katerih vemo, da imajo čiste roke in da bodo imeli čiste roke, ko bodo po petih letih spet stopili pred nas. Gre za gospodarski obstoj in napredek vseh. V tem pogledu pa bomo samo uspeli, če bomo oddali glasovnico, na kateri stoji zapisano „Kmečka gospodarska zveza“ — Bauern-Wirtschaftsbund“.

Koliko je traktorjev?

Glasil Mednarodnega kmetijskega urada piše o gospodarskem napredku v deželah Zapadne Evrope in prinaša pri tem tudi nekatere zanimivosti o uporabi traktorjev v deželah Zapadne Evrope.

Število traktorjev se je v teh deželah od leta 1938 več kakor potrojilo in naj bi po načrtih Urada za obnovo Evrope doseglo število enega milijona v gospodarskem letu 1952-53. S tem številom bi prišel en traktor povprečno na površino 90 hektarov njivske zemlje, medtem ko je doslej prišel en traktor na 120 hektarov orne zemlje. Verjetno pa tega števila do drugega leta še ne bo mogoče doseči, ker je proizvodnja kmetijskih strojev premala.

Stopnja mehanizacije pa seveda ni v vseh deželah Zapadne Evrope enaka. Največje je število kmetijskih strojev v severnih in severozapadnih evropskih deželah, posebno v Angliji. V drugih evropskih deželah je mehanizacija manj napredovala. Tako je n. pr. na Portugalskem, v Grčiji, v Turčiji in v južni Italiji en traktor komaj na površino 500 do 1700 hektarov njivske zemlje.

Sledeča preglednica nam kaže, kako je raslo število traktorjev v nekaterih zapadno-evropskih deželah od leta 1938 naprej (številke nam povedo število traktorjev v tisočih):

Dežela	1938	1947	1948	1949-50	1952-53
	(v načrtu)				
Anglija	50.0	210.0	235.5	275.0	313.0
Avstrija	1.8	7.6	11.9	13.7	18.1
Danska	4.1	7.6	9.0	14.0	27.4
Francija	35.0	85.0	107.6	130.0	200.0
Grčija	1.5	2.8	3.3	4.5	6.8
Italija	37.5	54.7	52.3	59.3	72.0
Nemčija	21.5	69.0	71.0	102.9	200.0

pokrov in vrgel tja na neizmerno Holoubkovo osuplost vse njegove prošnje, priloge, izpričevala, dekrete, konduite, anonimna pisma, kvalifikacijske tabele, tako da je čez trenutek butnil iz votline kvišku rdeč plamen, dim in zvepleni smrad. Angel je hitro zaloputnil vratca in se s srečnim, otroškim nasmehom nasmehnil Holoubku.

„Kakšna luknja pa je to?“ je bolščal župnik v svojega angela varuha.

„To je eno izmed peklenskih žrel,“ se je nasmehnil angel varuh.

„Dobro, dobro,“ se je hitro oveselil Holoubek, toda takoj se ga je polotil strah. Sveti Peter trdi, da se bo zopet vrnil v Trešnice, v župnijo na svet, v življenje, in križani Jezus, kaj naj začne tam brez teh papirjev? Brez izpričeval, brez jurisdikcije, brez krstnega lista, kaj je duhovnik brez vsega tega?

„Neumnost!“ se je oglašil precej zlovoljno sveti Peter, „duhovnika te stori posvečenje, dobrega duhovnika pa posvečuje ljubezen do Kristusa, a ne te papirnatcunje, niti obleka, ki jo imaš na sebi. Povej mi, čemu nosiš tole,“ in svetnik se je dotaknil z roko Holoubkovega ekspozitorija in sindalk, prišitih na talar.

„To so, prosim, rokavi in ovratnik.“

„Čemu pa to služi?“

„Čemu?“ ponavlja župnik v novi zadregi, „počemu bi to služilo. Pravzaprav ničemur. To je samo zaradi lepšega, to je neke vrste parada.“

„Lepo, lepo!“ se zamračuje svetnik in Holoubka se poloteva strah, kakor bi ležal na natezalnici. Čuti, da se mora braniti in se brani.

(Dalje prihodnjici)

KRATKE ZANIMIVOSTI

Macedonski tobak

V tekočem letu so izvozili v inozemstvo iz Macedonije približno osem milijonov kilogramov prvovrstnega macedonskega tobaka. Najboljši odjemalci tega tobaka so Amerika, Francija, Avstrija in Danska. Letošnji izvoz tobaka iz Macedonije je 4-krat večji kakor lansko leto.

Iz Macedonije izvažajo Jugoslavija 65 odstotkov vsega tobačnega izvoza. Orientalni macedonski tobak, po katerem je vedno veliko povpraševanje, uporabljajo predvsem za mešanje z drugimi, manj aromatičnimi sortami. Po kakovosti ta macedonski tobak ne zaostaja prav nič za znanimi vrstami najboljšega tobaka iz Turčije, Grčije in Bolgarije. Najboljši macedonski tobak pridelujejo v okolici Prilepa.

Tobak predstavlja po vrednosti skoraj 80 odstotkov vsega macedonskega izvoza.

IZVOZ ČAJA

Ameriško kmetijsko ministrstvo poroča, da je svetovni izvoz čaja leta 1950 znašal 391.539.600 kg. Od tega izvoza odpade 80% na izvoz Indije in Ceylona, ki sta izvozili 176 milijonov kg, odnosno 139.144.550 kg čaja.

AMERIKA V STEVILKAH

Smejoča rdeča jabolka v prozornih plastičnih vrečkah privabljajo zdaj kupce v ameriških prodajalnih živil. Nova naprava, ki jo uporabljajo v skladiščih sadja, omogoča hitrejšo zavijanje ter jamči potrošnikom, da se jabolka, potem, ko so bila utrgana, ni več dotaknila človeška roka. Delavec drži odprto vrečko na koncu po-

sebne dovodne cevi, ki je zvezana s polico, na kateri so zložena jabolka. Nato nagne cev in jabolka začnejo polzati v vrečko, ki jo zalepi.

PLASTIČNA SNOV — KOVINA

V Združenih državah so iznašli nov plastični material, ki izgleda kot kovina. S tem bodo odpomogli vsem, ki uporabljajo kovine v dekorativne namene, pa imajo zdaj — zaradi znanih omejitev — težave s preskrbo s kovinami.

Novi material valjajo v liste in mu dajo videz tiste kovine, ki jo naj nadomesti. Uporabljajo ga lahko na najrazličnejše načine, tako na primer je odlično pripraven za izdelovalce napisnih tabel, vrezovalce itd.

RAZISKAVE GNOJIL

„Rothamsted Farm Experimental Station“ v Harpendenu, poudarja v svojem nedavno objavljenem letnem poročilu za leto 1950 potrebo po večjem varčevanju z gnojili. Zaradi pomanjkanja gnojil in posebno zalog žvepla, kar je povzročilo zvišanje cen, je potrebno varčevanje s superfosfatom, istočasno pa poudarja poročilo potrebo poskusov z drugimi fosfatnimi gnojili.

Tako n. pr. predlaga poročilo štednjo z žvepleno kislino. V ta namen so napravili številne poskuse na polju s silikofosfatom, ki ga izdelujejo s praženjem kamenja, ki vsebuje fosfate, skupaj s pepeliko, peskom in paro v posebnih krožnih pečeh za opeko.

Ti poskusi so pokazali, da je silikofosfat prav tako učinkovit kot superfosfat za raz-



Osnovni ton

daje mehki in vendar
vonjavi polni okus v
sozvočju okusov

v



ne vrste detelje, toda manj učinkovit za krompir. Nadalje so ugotovili, da je silikofosfat manj učinkovit tudi pri žitaricah. Delo kemijskega oddelka je samo en del obširnih raziskav tal, rastlin in mrčesa, ki ga vrši poskusna postaja. Delo tudi ni omejeno samo na posebne britanske probleme. Postaja redno sodeluje pri delu o raznih važnih vprašanjih, ki zanimajo tudi ali pa samo izključujejo druge države. V letu

1950 je izvršila postaja v Rothamstedu in Woburnu nad 2000 raznih poskusov. To je največje število poskusov, kar jih je do tedaj izvršila poskusna postaja.

ZA SMEH

„Ali bodeš za menoj jokala, ako umrjem?“ vpraša mož svojo mlado ženo. „Seveda“, odgovori žena in nadaljuje: „Saj veš, da jokam za vsako malenkost“.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah in praznikih od 7.15 do 7.45, v torek in izmenoma vsak drugi četrtek in soboto tudi od 18.30—19.00 ure. — Poročila pri vsaki popoldanski oddaji.

18. XI.: Verski govor — Glasba in petje

19. XI.: Iz svetovne literature

20. XI.: Zdravnik

zvečer: Godba na pihala.

21. XI.: Gospodinja in gospodar

22. XI.: Po svetu

23. XI.: Komentarji

24. XI.: Iz slovenske literature

zvečer: Pozdrav z Obirskega

25. XI.: Verski govor — glasba.

RADIO VATIKAN

(val 22.55, 31.10, 50.26 in 196 m; ob četrtkih 202 m).

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.

NEW-YORK

(val 19, 35, 31, 49, 231 in 579 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 579).

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Oddaje vsak dan od 5. do 7., od 12. do 15.30 in od 18. do 24. ure, ob nedeljah od 6.30 do 24. ure. — Gospodinjinski nasveti vsak torek in petek med glasbenim sporedom od 6.15 do 7. ure, ob torkih tudi ob 13.50. — Kmetijski nasveti ob nedeljah ob 16.50 — Kulturni pregled ob četrtkih ob 14.15 — Zanimivosti iz zdravstva in prirode ob sredah ob 19.40 in ob petkih ob 14.15 — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi ob petkih ob 18.00 — Vsak dan ob 22.30 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

16. XI. ob 12.00 Slov. narodne in umetne pesmi

14.40 igra Kmečki trio

17.30 zanimivosti iz psihiatrije

17. XI. ob 14.00 med umetnostnimi spomeniki:

od Celovca do Osog

14.15 slovenske narodne pesmi

18.20 narodne pesmi (fantje na vaši).



„Hiša malega človeka“ dobavlja najugodnejše radio-aparate, elektro-material
RADIO SCHMIDT
Celovec - Klagenfurt, Bahnhofstr. 22

GLEDALIŠČE

Začetek ob 20. uri

16. XI.: „Liebe in der Lerchengasse“ (premiera), opereta v treh dejanjih.

17. XI.: „Rebecca“, igra v treh dejanjih.

18. XI.: „Verena“, opera.

KINO

CELOVEC — KLAGENFURT STADTTHEATER

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Od 16. do 19. novembra: „Taxi Kitty“

Od 20. do 22. novembra: „Achtung, Aufnahme“

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Od 16. do 19. novembra: „Das doppelte Lottchen“

Od 20. do 22. novembra: „Hochzeit im Heu“

BELJAK — VILLACH

BAHNHOFLICHTSPIELE

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.50,

ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.

Od 16. do 21. novembra: „Sklavin des Herzens“

Od 22. do 26. XI.: „Francis“ (ein Esel — Herr General).

BEHR - čevlji

Beljak-Villach, Italiener Strasse 17 in Widmannsgasse 43. — Velika izbira čevljskih izdelkov, specialna izdelovalnica smučarskih čevljev in gojzarjev.

Poglej po tvojih podstrešjih in kamrah in zberi vso starino in sicer cunjce — papir — kovine — kosti — železo — stare stroje itd. Industrija vse to rabi! Zato jih zbiram in odkupujem. Imam lastni avto. Javljajte se pri domačinu

Piuk Valentin

VELIKOVEC—Völkermarkt, 2.-Maigasse 23.

Kupujem kožo zajcev, lisic, kun, dihurjev itd. po najvišjih cenah, trgovina usnja

HANS BONN

Celovec-Klagenfurt, Osterwitzgasse 4. — Telefon 46-84.

Kmetje in gozdni posestniki, pozor!

Kupujemo vsako količino lesa

SMREKE, BUKVE, VRBE, ČRNE JELŠE, SREBRNEGA TOPOLA in LIPE. Omajen in v ljubju po najvišjih dnevnih cenah stoječ ali franco tovarna

Ponudba na naslov:

Sirius-Grünbach A.G.

TOVARNA VZIGALIC

Klagenfurt - Celovec, Siriusstr. 1



Hubert Hofer

Celovec - Klagenfurt
Geldreidegasse 7/8

Stroji in orodje - elektromotorji - hišni vodovodi - dizelmotorji - gnelilniki

RADIO IN ELEKTRO TRGOVINA

HANS KREUTZ

Zarnice, material za inštalacijo, elektro-motorji, ljestenci i. t. d. — Radio aparati na obroke.

Celovec, Kramergasse 11. — Tel. 21-73

Kupi pri mojstru! Ne hodi k pomočniku!
Dunajski modeli krznenih plaščev

J. Vesely

Celovec-Klagenfurt, Obstplatz 2

Flanelaste športne srajce za gospode, dame in otroke pri

Pichler

Beljak-Villach, Bahnhofstrasse

Oglašuj v „Našem tedniku“



Odkrita beseda!

O zadnji akciji za znižanje cen se mnogo piše in govori. Na podlagi raznih napadov in izraženih mnenj smatramo potrebno izjaviti sledeče:

Pozorni opazovalci so ugotovili, da se v naših izložbah, kar se cen tiče, ni nič spremenilo. Če bi tak namen bil tudi obstojal, potem bi podjetje morali za osem dni zapreti, če bi hoteli z 70 nastavljenimi ogromno skladišče prenumerirati. To bi ne bilo samo zelo nespametno — kajti mi točno poznamo ljudski dar opazovanja — temveč si take izgube časa sploh ne moremo dovoliti, ker moramo dnevno izpolniti druge naloge, da more podjetje ohraniti svojo veliko zmogljivost.

Prepričani smo, da velika večina naših odjemalcev pozna naše stvarno trgovsko poslovanje, od drugih pa pričakujemo, da presojajo objektivno in naj ločijo bele ovce od črnih.

Warmuthova postrežba.

MALI OGLASI

Dam v najem srednje veliko kmečko posestvo v bližini Celovca z vsem živim in mrtvim inventarjem, z električnim pogonom strojev, jesenska setev izvršena. Interesenti samo značajne poštene družine, ki imajo veselje do kmetijstva. Naslov pove uprava „Naš tednik“.

Iščem in sprejem takoj pošteno služkinjo za gospodinjstva opravila na dobro urejenem posestvu, plačilni pogoji po dogovoru. Sprejme se samo starejša izkušena moč, ki ima veselje do kmetijstva in živine. Prijave sprejema uprava lista.

Naramnice v največji izbiri od 7.50 naprej
GUMMIHAUS Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

Gumijevi delovni čevlji, galoše, snežke
GUMMIHAUS Wiedner, Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

Iščem z novim letom službo pri slovenskem kmetu. Ponudbe pod „30 priden“ na upravo lista.

Schleppe pivo — tekoče hranivo!

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!